

Edistysmielisten ihmisten
edistysmielinen sanomalehti

RAIVA AJA

(THE PIONEER)

Poliittisen ja taloudellisen
kansanvallan puolesta

Tiistaina, kesäk. 25 p. -- Tues., June 25

ORGAN OF THE FINNISH AMERICAN LEAGUE FOR DEMOCRACY

64. vuosikerta - Volume LXIV - No. 72 - 1968

HHH "olisi kapteeni"

HHH on sanonut, että jos hänet valitaan presidentiksi, hän pysyy itsenäisenä. Hän ei kuitenkaan ole ainakaan toistaiseksi ryhtynyt arvosteamaan LBJ politiikkaa eikä moittimaan presidenttiä. Hän sanoi aloastaan, että varapresidentti Humphrey "kuuluu miehistöön", mutta presidentti Humphrey olisi "kapteeni laivastossa".

Warren tahtoo erota

Yliolueuden päätuomari Earl Warren on jättänyt presidentti Johnsonille eroanomuksensa. Asian johdosta on syntynyt laajaa mielipiteiden vaihtoa. Joidenkin mielestä presidentti pitäisi jättää Warrenin seuraajan valitseminen seuraavan presidentin tehtäväksi. Kuvernööri Reagan taas sanoo, että Warrenin ei pitäisi jättää tointa nyt, sillä se voisi "osoittaa luottamuksen puutetta meidän systeemimme" jos Johnsonin pitäisi jättää Warrenin seuraajan ennen lähtöään Valkoisesta talosta.

Mustilla naisilla valtaa

Mrs. Martin Luther King puhui viime sunnuntaina Atlantan Big Bethel A.M.A. kirkon saarnastuolissa. Mrs. King sanoi puheessaan, että mustilla naisilla on Amerikan tulevaisuudessa paljon suurempi osuus kuin valkoisilla naisilla. Mustilla naisilla on voimaa pelastaa kansa, koska he ovat kärsineet kautta aikojen ja karsimisen kautta saavuttaneet ymmärryksen ja elämän tarkoituksen joita valkoiset naiset eivät voi ymmärtää.

P-päällikkö rikkoi aseet

J. C. Goodman, Jr., Charlotte, N.C., poliisipäällikkö, katsoi miten poliisidepartementin huutokaupan pitäisi alkaa myydä BB pyssyyn e-räille nuorukaiselle. Goodman ei voinut sitä sietää, hän merkitsi kolme BB pyssyä "ei-myytäväksi" lipukkeella ja rikkoi ne. Goodman sanoi kuulleen joukosta "hiukan hyväksymishuutoja".

Seilasi yli Atlantin

Lentäjä Hugo Vilen suoritti yksinpurjehduksen Atlantin yli 81 päivässä. Hän lähti pienellä purjeveineellä, April Fool, Afrikan rannikolta maalisk. 29 p. ja saapui Miamiin, Fla., viime viikon torstaina. Samaan aikaan kun Vilen laski 6-jalkaisen veneensä laiturin, häntä etsittiin myrskyiseltä Atlantilta.

Californiassa metsäpalo

Los Angelesin kansallismetsä-sikön pohjoisosassa jatkui raivoisa metsäpalo viikon alussa jo neljättä perättäistä vuorokautta, yli 35,000 eekkeriä metsää on jo palanut. Sammutus töissä on yli 1,300 miestä, mutta heidän on onnistunut rajoittaa tulen valtaa vain 40 prosenttia. Voimakas tuuli kiihdyttää tulen voimaa ja vie sitä nopeasti eteenpäin.

Freeman ei tehnyt kaikkea

UAW presidentti Walter Reuther sanoi viime sunnuntaina, että maanviljelystehtäviin Freeman ei ole tehnyt kaikkea voittoaansa näköisten ja aliravitujen hyväksi kansakunnan köyhien keskuudessa. Reuther sanoi, että puutteessa oleville myönnetty ruoka-avustukset ovat täysin riittämättömiä niiden miljoonien aliravitujen kärsimysten lieventämiseksi joita on kansamme keskuudessa.

Tuulijolla Atlantilta

PLYMOUTH, Englanti -- Norjalainen laiva pelasti viime torstaina yksinäisen, tuulialojelle joutuneen, ranskalaisen seikkailija-purjehtijan Jean De Katin. Mies oli hyvässä kunnossa.

DeKat lähti Newportista, R.I. kesäk. 1 p., kohti Englantia. Hän oli yksi niistä 35:stä jotka ottivat osaa Atlantin yli purjehtimiseen jonka tukena on Lontoon Observer lehti. DeKatin alus oli violitunut merellä ja hänen oli turvauduttava varaveneeseen, etsintälentokone pudotti hänelle toisen veneen ja ruokaa.

Trooppilinen myrsky Candy huuhelti Texasin rannikkoa sunnuntai-iltaan Austwellin alueella, n. 62 mailin tuntivähdillä. Myrsky kehittyi äkkiä Meksikon lahdella ja synnytti rankkasateita.

Wilson: Ylähuone kielteinen demokratian

LONTOO -- Englannin työväenhallitus aikoo jyrkästi supistaa ylähuoneen valtaa ja poistaa sen nykyisen, perittyihin oikeuksiin rakentuvan pohjan, ilmoitti pääministeri Harold Wilson torstaina. Hän tuomitsi lisäksi sen, että ylähuone hylkää viime viikolla hallituksen esityksen Rhodesian koskevan saarron tiukentamiseksi. Ylähuone kielsi siten -- Wilsonin mukaan -- demokratian ja teki täysin tyhjäksi Englannin perustuslain hengen. Wilson puhui alahuoneessa.

Hän sanoi, ettei hänen hallituksensa voi hyväksyä tällaista päätöstä kamarilta, jota ei ole valittu ja jonka useimmat jäsenet ovat perineet paikkansa joltakin läheiseltä tai kaukaiselta sukulaiselta. Parlamentin tämän istutuksen avajaispuheessa luvattiin vähentää ylähuoneen valtaa ja poistaa sen nykyisen, perinnöllisiin oikeuksiin nojautuva pohja, muistutti Wilson.

Hänen majesteettinsa hallitus aikoo lähitulevaisuudessa ja hallituksen valitsemana ajankohtana tehdä laajakantoisia ja radikaaleja lakiehdotuksia tässä (kuningattaren) armillisessa puheessa ilmoitetun aikomuksen toteuttamiseksi.

Ylähuone hylkää yhdeksän äänen enemmistöllä hallituksen esityksen Rhodesian vastaisten saartotoimien tiukentamiseksi, vaikka hallitus oli varoitunut, että tällaisella päätöksellä tulisi olemaan vakavia perustuslaillisia seurauksia. Ylähuone pystyi viivyttelemään tavallisten lakien hyväksymistä vuodelle.

Kaikkien puolueiden väliset neuvottelut ylähuoneen uudistamisesta eivät "voi näissä uusissa oloissa missään tapauksessa jatkua," sanoi Wilson edelleen.

Englannin työväenhallituksella on edelleen runsaasti aikaa muuttaa ylähuoneen asemaa, sillä sen ei tarvitse asettua uusiin parlamenttivaaleihin ennen vuoden 1971 maaliskuuta.

Pakokauhun vallassa tallettiin 73 kuoliaksi

BUENOS AIRES -- Soccer pelin katsojissa syntyi suuri pakokauhun kun jotkut kujeilijat heittelivät palavia papereita katsomoon. Panikin valtaan joutunut yleisö polki 73 ihmistä kuoliaksi, ainakin 150 loukkaantui. Poliisi oli vuoden suurin soccer-kiilpailu. Kuolleiden ruumiit ladottiin poliisiasemalla rivin tunnistamista varten. Kuului sydänsärkeviä huutoja omaisten tunnistamassa ruumiita.

Britanniassa 270,000 rautatieliikettä lakossa

LONTOO -- Viime sunnuntaina kuolivat viimeisetkin toiveet siitä, että Britannian kuudes rautatieliikenne lakko alkaisi, olisi välitettävä. Sidney Greene, rautatieliikenteen kansallinen unionin sihteeri sanoi, että mitään ei ole enää tehtävissä, union 270,000 jäsentä ryhtyy lakkoon puoliyön aikaan. Valtionomistama Britannian rautatieliikenteen viranomaiset antoivat varoituksia matkustajille ilmoittaen, että junien kuluista ei voida antaa takuita.

Yliopisto suljettiin oppilasmellakoiden takia

RIO DE JANEIRO -- Rion yliopisto suljettiin viime sunnuntaina ylioppilasmellakoiden takia ja yleisille kouluille annettiin määräys kesälomille lähdistä viikkoa aikaisemmin. Kolme päivää kestäneissä ylioppilasmellakoissa kuoli yksi, kymmeniä loukkaantui ja yli 1,500 pidätettiin.

St. Lawrence meritie joutunut sulkutilaan

MONTREAL -- St. Lawrence Seaway joutui perjantaina lakkotilaan. Viranomaiset ovat työskennelleet esiripun takaisissa neuvotteluissa saadakseen merenkulun käyntiin, sulusta aiheutuva neljännesmiljoonan dollarin menetykset päivässä.

Itä-Saksaa kiinnostaa tunnustetuksi tuleminen

BONN -- On syytä varoitaa Neuvostoliittoa Länsi-Berliiniin pääsyä ja länsiberliiniläisiä koskevien rajoitusten seurauksista, sanoi liittokansleri Kurt Georg Kiesinger liittopäiville antamassaan televisioluonnossa.

On hyvin tärkeää Euroopan rauhalle, että Berliini on neljän vallan valvonnassa niin kauan kuin Saksa on kahtia jakautunut, hän jatkoi.

--Länsisaksalaisilta vaadittavat kauttakuluvuosit ja rahtimaksut ovat laittomia ja uhkana vapaalle Berliinille pääsille. Berliini on Itä-Saksan alueella 175 km:n päässä rajalta. Neuvostoliitto hyväksyy uudet säännökset, vaikka se väittää haluavansa rauhaa ja tasapainoa maailmaan. Itä-Saksa ei voi toimia ilman Neuvostoliiton hyväksyntää, joten on kiinnitettävä Neuvostoliiton huomio tällaisen suunnan vaaroihin.

--Aikana, jolloin matkustusrajoituksia poistetaan kaikkialla maailmassa, lisätään Saksaan näkymättömiä esteitä piikkilankojen ja muurin lisäksi. Länsi-Saksaa ei voida estää pyrkimästä kohti yhtenäistä Saksa. Itä-Saksaa kiinnostaa vain tunnustetuksi tuleminen, sanoi Kiesinger edelleen. Bonn on yhteydessä Länsi-Berliinin turvallisuudesta vastuussa olevien maiden, USA:n, Englannin ja Ranskan hallituksiin ja myös Naton piirissä neuvottelut ovat käynnissä.

Ulkoministeri Willy Brandt syytti Itä-Berliiniä kaavamaisuudesta, ilkeydestä ja lainvääristelystä. Brandt kävi viime viikolla Itä-Berliinissä keskustelemassa Neuvostoliiton saksalaisen suurlähettilään Pjotr Abramovin kanssa. --Itä-Saksa tuntee olevansa kyllin voimakas aiheuttamaan muodollisuuksia ja lisäveroja, muttei asettamaan kyseenalaiseksi Länsi-Berliinin olemassaoloa, sanoi Brandt.

"Uuden sukupolven" hallitus Kreikkaan

ATEENA -- Kreikan pääministeri Giorgios Papadopoulos muodosti viime torstaina uuden hallituksen aiemmin aamulla eronpyyntönsä jättäneen hallituksen tilalle. Uudet ministerit voinvat virkavalansa pääministerin läsnäollessa.

Uuteen hallitukseen nimettiin mm. toinen varapääministeri Dimitrios Patalis, eläkkeellä oleva kenraali ja entinen Pohjois-Kreikanasioiden ministeri, apulais-yhtenäisyysministeri John Triantafyllopoulos, Ateenan yliopiston professori, kauppa-ministeri Epameinondas Tsellos, entinen ministeri ja valtiopäivämies, kulutusministeri Spyridon Lizardos, edellisen hallituksen toinen valtiovarainministeri, sosiaaliministeri Loukas Patras, Salonican yliopiston professori, merenkulun- ja kauppa-ministeri John Holevas, Salonican teollisuus- ja kauppainstituutin professori.

Gaullistit voittoisia vaaleissa uusintavaalit ensi sunnuntaina

Presidentti Charles de Gaulle pudottaa vakavan näköisenä äänestyslippuaan urnaan. Tietenkin hän äänesti itseään.

PARIISI -- Gaullistien hallitus sai sunnuntaina suoritetuissa vaaleissa puolelleen voimavaroja, joten sen ennakkolta varma asenne hallitusjohtajista näyttävi vahvistuneen. Sunnuntain vaaleissa saatu voitto oli suurempi kuin v. 1967 maaliskuun vaaleissa saatu, ei kuitenkaan ehdotonta enemmistöä.

Vasemmistorintama, sekä kommunistit että ei-kommunistit, menettivät paikkoja, samoin kuin konservatiivisen keskustankin ehdokkaat, jotka olivat julistautuneet kommunistien vastustajiksi, mutta eivät silti olleet lupautuneet gaullistienkaan kannattajiksi. Gaullistien ei tarvitse saada vaaleissa ehdotonta enemmistöä hallitukseen parlamentissa koska vastustajat ovat jakautuneet eri ryhmiin.

Gaullistien kannatus näyttää todistavan, että kansa on väsynyt kuusi viikkoa kestäneisiin sisäisiin sekasortoihin joita yleislakko ja ylioppilaiden jatkuvat mellakoinnit saivat aikaan. Toukokuun ja kesäkuun levottomuudet ovat aiheuttaneet syvästi pelotonta kansan keskuudessa kautta koko Ranskan.

Kommunistit, joita gaullistien rintama on pitänyt päävihollisinaan, menettävät ennakkoarveluiden mukaan 2-3 pros. äänistä, verrattuna viime vuoteen. Samoin ei-kommunistinen vasemmistoliitto, jonka johdossa on Francois Mitterrand, menettää 1-3 pros. kannatustaan.

Minn. kongressimies Blatnikille Suomen Valkoisen ruusun mitali

Suomen suurlähettiläs Olavi Munkki antoi Suomen hallituksen puolesta Minnesotan kongressimies John A. Blatnikille Valkoisen ruusun ritamerkin. Mitali luovutettiin virallisella päivällisellä suurlähettilään asunnolla, viime keskiviikkona, kesäk. 19 p.

Merkkiä ojentaessaan suurlähettiläs Munkki sanoi m.m.: "Minulla on henkilökohtainen kunnia ja ilo Suomen presidentti Urho Kekkosen puolesta ojentaa teille tämä Suomen Valkoisen Ruusun kunniamerkki, tunnustukseksi ansiokaasta palveluksestanne ystävällisten suhteiden edelleen kehittämiseksi tämän suuren maan ja Suomen välillä."

Blatnik on ensimmäinen U.S. kongressimies ja ensimmäinen Yhdysvaltojen julkinen virkailija joka on koskaan saanut tämän korkearvoisen kunniamerkin.

Rakettihyökkäyksistä vastannut upseeri vangittu Vietnamin

SAIGON -- Etelävietnamilaiset ovat ottaneet vangiksi vapautusrintaman upseerin, joka on vastuussa Saigonin kohdistetuista rakettihyökkäyksistä, ilmoitti Etelä-Vietnamin armeijan edustaja Saigonissa. Majurin arvoineen upseeri vangittiin pienessä kahakassa 11:n km:n päässä Saigonista pohjoiseen viime keskiviikkona. Yli kahden metrin mittaiset räjähtävät kärjien varustetut raketit ovat tuhonneet useita rakennuksia Saigonin keskustassa. 114 ihmistä on kuollut ja 503 loukkaantunut.

merkki on korkein kunniamerkki minkä Suomen hallitus voi antaa ulkomaiselle, se on yksi Suomen vanhimmissa kunniamerkeistä, perustettu v. 1919, peräytyen siis Suomen tasavallan alkuaikoihin.

John A. Blatnik esitti huomattavaa osaa v. 1966 ja 1967 Suomen itsenäisyyden 50-vuotisjuhljen postimerkin hyväksytyksi tulemisessa.

Blatnik on matkustanut Suomessa 1957, jolloin hän tapasi henkilökohtaisesti presidentti Kekkonen sekä muita Suomen hallituksen johtohenkilöitä.

Blatnikin edustama 8. kongressipiiri pidetään suurimpana suomalaista syntyperää olevien kongressipiirinä tässä maassa.

Kunniamerkkitilaisuudessa olivat läsnä myöskin apulaispostimestari Frederick C. Beilen ja apulaisrahastosihtööri Joseph W. Barr.

HHH vaatii välirauhaa viipymättä

NEW YORK -- Varapresidentti Hubert H. Humphrey vaatii tulen lopettamista viipymättä positiivisen ilmapiirin luomiseksi Pariisin valmisteleissa rauhanneuvotteluissa, sanoo New York Times.

HHH sanoo, että vaikka Hanoi ei olekaan osoittanut erikoista kiinnostusta välirauhaan, U.S. pitäisi kuitenkin yrittää sitä.

Timesin uutisreportterit haastattelivat Humphreyä viime perjantaina parin tunnin ajan. Haastattelussa HHH sanoi, että keskustelut Amerikan ja Pohjois-Vietnamin edustajien välillä Pariisissa ovat nyt tulleet "enemmän vastuunalaiseen vaiheeseen."

Ylönousemus kylässä meteliä

WASHINGTON -- Köyhien marssin telttakylän lupa-aika päättyi sunnuntai-iltaan. Kansallispuistopalvelu antoi määräyksen kylän tyhjentämisestä, mutta asukkaat eivät osoittaneet minkäänlaisia lähtöaikeita.

Marssin johtaja pappi Abernathy vannoi jälleen, että asukkaat jäävät paikoilleen -- joko luvan mukaan tai ilman lupaa -- kunnes kongressi ja hallitus ryhtyy toimenpiteisiin näköisten ja puutteessa elävien hyväksi. Hallitus puolestaan ei ole aikunut myöntää lupaa jatkamiseen.

Sunnuntaina syntyi telttakylässä uusia yhteenottoja asukkaiden ja virkavallan kesken. Kylän asukkaat syyttivät että puistolopit olivat heikot, mottotin kottailleja telttakylään provosoidakseen levottomuusia.

SLC ja hallituksen välillä on ollut sopimus "rajoitettua ajasta" joka tarvitaan telttojen purkamiseen ja puiston ennalleen saattamiseen, mutta puistolopit eivät ole olleet riittäviä, jotta teltat voitaisiin purkaa. SLC:n johtaja sanoi, että "rajoitettua ajasta" ei ole tehty päätöstä, eikä liioin ole mitään tietoa siitä onko kenenkään sallittu jäädä kylään purkamisvaiheen aikana.

Puistolopit eivät ilmoittaneet, että lähteville järjestetään busseja kotimatkaa varten ellei SLC pysty niitä järjestämään. Abernathy puolestaan ilmoitti, että asukkaat ovat valmistautuneet joko pakolliseen lähtöön tai vankilaan mutta eivät aloi vapaaehtoisesti poistua paikalta.

Puhjenneissa uusissa levottomuuksissa sunnuntaina eräs valkoinen mies sai kuulian osuman polveensa, sitä ennen miestä oli pesty ja häneltä ryöstetty rannekello ja lompakko. Samoin piteitän kylässä neljää muuta vierailulle tullutta valkoista nuorukaista.

WASHINGTON -- Resurrection Cityssä, köyhien marssin telttakylässä, tapahtui viime torstaina ensimmäinen yhteisö poliisien ja mielenosoittajien välillä, 77 henkilöä pidätettiin. Poliisi heitelti kynnepääsukunnuja mielenosoittajien joukkoon. Mielenosoittajat pommittivat poliisia kaikenlaisella pikkukamaila.

Luultavaa on, että torstainen välikohtaus kehittyi täysin johtajien tietämättä.

Suomalainen hukkui toveriaan pelastaessa Loon Lakella

PORT ARTHUR, Canada -- Kaksi nuorta port arthurilaista miestä hukkui Loon Lakelle tehdyllä huvimatalla 30 mailia Port Arthurista.

Surmansa saivat Wilbert Leroy Kiiskilä, 26, ja William Baker, 23. Kiiskilä oli syntynyt Port Arthurissa ja kahden pojan, 4-vuotiaan Stevenin ja vuoden ikäisen Christopherin isä. Hänen vaimonsa nimi Cheryl Menzie. Kiiskilän isä omistaa Port Arthurissa auto-korjaamon, jossa Wilbert työskenteli.

Miehet olivat Kiiskilän kesäpaikalla viikonloppumatkalla. Silminnäkijänä tapaukselle oli Don Morris, 23, joka asui lähellä olevassa kesähuivissa. Hän kertoi nähneensä miesten pitävän hauskaa järvellä olevalla

Tuomiot valtion lahjusjutussa

Suuressa valtion lahjomisjutussa syytetty viisi henkilöä tuomittiin viime viikon torstaina. Valtion pankkivaliokunnan apulaiskomissioneri Martin J. Hanley, Westwoodista, tuomittiin lahjusten ottamisesta ja niiden pyytämistä 5-6 vuoden vankeusrangaistukseen. Viisi pikkulainoja myöntäneiden lainausliikkeiden johtaja tuomittiin kukin vuodeksi vankilaan Suffolk kauntin oikeustalossa. Lahjomisjuttu on pisin valtion käräjähistoriassa.

Lainausliikkeiden virkailijat ovat: Francis J. Glynn, 49, ent. Jamaica Plainin asukas, nyt Caltwell, N.J., eräs Beneficial Management Corp. suhdeturkailija Uudessa Englannissa, Nathaniel S. Barber, 51, Eastern Seaboard Household Finance Co. yleissuhteiden johtaja, James S. Pratt, 33, Uuden Englannin alueen Household Finance Co. yleissuhteiden johtaja, Edward R. Newhall, 64, Beneficial Management Corp. Uuden Englannin yleissuhteiden johtaja.

Lisäksi tuomari Francis J. Quirico langetti jokaiselle lainausliikkeiden virkailijalle \$3,000 sakot.

LÜTZEN. (AFP) joukkoitien biafralaisia on teloitettu Nigerian sisällissodan aikana, väitti Sveitsin katolinen hyväntekeväisyysjärjestö tiistaina "asioista hyvin perillä olevia lähteitä" lainaten.

Järjestö tuomitsi nämä sodankäynnin keinot ja sanoi niiden "kauhistuttavalla tavalla loukkaavan ihmisoi-keuksia".

Järjestö kertoi myös saaneensa tietoonsa, että eläimiin on ensin tartutettu vesikauhu ja sen jälkeen ne on laskettu metsiin. Hyväntekeväisyysjärjestön ilmoituksen mukaan biafralaisia pakolaista on jo 5 miljoonaa.

vassa veneessä klo 4:15 aikaan aamulla. Baker hyppäsi veneestä ja alkoi uida selälä päin. Pian hän kuitenkin alkoi huutaa apua. Kiiskilä hyppäsi hänen peräänsä, tavoitti hänet, mutta Kiiskilän kuljettaessa Bakeria takaisin, molemmat vajosivat syvyyteen.

Morton yritti rientää apua hakemaan Kiiskilän autolla, mutta ajoi ojaan. Juostuaan Nipigonin johtavalle maantietelle hän sai ohiajavan auton pysähtymään ja pääsi sen mukana hälyttämään Pass Lakelta Port Arthurin OPP:n.

Poliisin saavuttua paikalle löydettiin onnettomuuden uhrin pään. He olivat vain 40 jalan päässä rannasta. Veden syvyys oli sillä kohdalla 10-12 jalkaa. --Vapaa Sana.

RAIVA AJA

(THE PIONEER) - Established 1905

Published Tuesday, Thursday and Saturday, except on
holidays by the Raivaaja Publishing Company48 Wallace Avenue, Fitchburg, Mass. 01420
Phone 343-3822

Second class postage paid at Fitchburg, Mass.

TOIMITTAJAT

Sävel Syrjälä, Aino Latva, Lempi Ikävalko-Toivola

Tilaushinnat Yhdysvalloissa ja Canadassa
Vuosikerta \$12.00 - Puoli vuotta \$7.00 - Kolme kk. \$4.00
Suomeen: Vuosikerta \$16.00 - 6 kk. \$8.00
Single Copies 10c

Tervetuloa N.E. alueen ASKL:n 62. kesäjuhlaan!

Ensi lauantaina ja sunnuntaina vietetään Saiman Puistossa Uuden Englannin alueen Amerikan Suomalaisen Kansanvaltion Liiton 62. kesäjuhlaa joka on nykyään, kuten menneinäkin vuosina suurimpia ja arvokkaimpia juhlia joita suomalaiset ovat kyenneet järjestämään tällä mantereella.

Ensimmäiset kesäjuhlat pidettiin Quincyssa v. 1907. Monta vuotta juhlaa pidettiin vuorotellen Fitchburgissa, Maynardissa, Gardnerissa ja Worcesterissa, mutta jo useita vuosikymmeniä on kesäjuhla pidetty yksinomaan Fitchburgissa. Täällä on kaunis Saiman Puisto joka on erittäin sopiva paikka suurien juhlien pitämiseen. Fitchburgissa on myös alueemme vahvin suomalaiskeskus ja suurin ASKL:n osasto jonka jäsenistöä riittää työvoimaa tällaisten suurijuhlien järjestämiseen. Viimeisinä vuosina ovat Finnish Amerikan Club of Saiman jäsenet - toisen polven suomalaiset - olleet suurena apuna kesäjuhlien järjestämisessä.

Me juhlimme taas ensi lauantaina ja sunnuntaina kuten olemme juhloneet menneiden 61 vuoden aikana. Emme ehkä niin loistavasti ja sankoin joukkoin kuin kuluneiden vuosikymmenien aikana, mutta nykyisetkin juhlat tulevat olemaan arvokkaat ja parhaimmat, mitä näinä päivinä voidaan järjestää. Siitä juhlatöimikunta on huolehtinut.

Tervetuloa Amerikan Suomalaisen Kansanvaltion Liiton 62. Kesäjuhlaan! Saiman Puistossa tavataan ensi lauantaina ja sunnuntaina.

Huolestuttavia suuntauksia Ranskassa

Ranskan tapahtumat antavat syyn olla hyvin huolestunut sen tulevaisuudesta. Katsoessa tulevaisuuden näkyä yhteiskunnallinen ja poliittinen jännittyneisyys yhä kasvavan. Eikä tässä vaiheessa ainakaan vielä ole näkyvissä voimakasta kansallismielistä suuntaa tai mielialaa joka johtaisi Ranskan yhteiskunnallisesta ja poliittisesta tyytymättömyydestä terveellisempään ilmapiriin.

Se, että presidentti De Gaulle kosiskelee pahimpia, takapajuisimpia ja kaikkein vaarallisimpia aineksia Ranskan yhteiskunnassa - fascismin taipuvaisia oikeistoina - on masentava. Se antaa vaikutusvaltaa aineksille jotka ovat aineadustaneet pahinta Ranskan poliittisessa elämässä, ja jotka ovat vuosikymmeniä vihanneet maansa kansanvaltaa.

Vapauttamalla vankilasta entisen kenraali Raoul Salan ja 13 äärimmäisen oikeiston johtajaa - jotka ovat yrittäneet murhata presidentti De Gaulle, tai ovat kuuluneet terroristijärjestöön joka oli valmis käyttämään mitä keinoja tahansa estääkseen Algerian itsenäisyyden - on kaikkein silmiinpistävin askel jonka De Gaulle on ottanut antaa Ranskan oikeistoina lisää valtaa.

Vaikka on ymmärrettävää, että Ranskan presidentti pyrkii rakentamaan itselleen voimakkaan kumun - ja vallankumousvastaisen kannatuksen tulevia kansallista vaaleja silmällä pitäen, on kauhistuttavaa että hän on osoittanut niin suurta myötämömyyttä sellaisia terrorismin kannattajia kohtaan.

Kuten hyvin tiedetään ilman että sitä olisi tarpeellista toistaa, on Ranskassa aina ollut vahva kansan osa joka on valmis hävittämään kansanvallan ja asettamaan sen tilalle valvojaksi järjestön, joka perustuisi käsitteisiin jotka ovat jo kauan sitten mualla maailmassa hylätty. Taiselu näiden aineiden ja Ranskan voimakkaan vasemmiston välillä on aika-ajottain uhannut vakavasti maata ja vaikeuttanut kansanvaltaa kannattavan väestön osan toimintaa.

Kansanvaltaisen väestön toiveet kohdistuvat näinä päivinä Ranskan nuorisoon. Sodan jälkeinen aika on tuonut tullessaan monia syviä muutoksia Ranskan nuorisossa. Nuoret ranskalaiset ovat omaksuneet vapaamman ja avonaisemman kannan, joka perustuu enemmän nykyajan kysymyksiin kuin vanhojen perinteiden ylläpitämiseen. Näin on tapahtunut jo aikaisemmin Amerikan, Englannin ja Skandinavian maitten nuorison keskuudessa.

Tämän nuorison uuden ajatussuunnan lisäksi on Ranskan keskiluokassa, erikoisesti liikemaailman keskuudessa, myöskin kehittynyt tiedonhalu - sempi ja avarampi näkökanta. He pyrkivät saamaan aikaan rauhallisempaa ilmapiriä politiikassa ja kohtuullista yhteiskunnallista edistystä, jonka katsovat olevan edullisinta liikemaailman edistymiselle.

Loppujen lopuksi tämä uusi näkökanta jonka Ranskan nuoriso ja liikemaailma ovat omaksuneet, tulee voittamaan. Mutta tällä hetkellä maailma seuraa suuresti huolestuneena kansanvallan vastaisia mielipiteitä omaavan äärimmäisen oikeiston ja vasemmiston mobilisointia.

Jutustelua

UUSI PASTORI

Eräs leskirouva tunsikin kipua vatsassaan ja valitti siitä tyttärelleen. Tytär lähetti lääkärin, joka käytyään ilmoitti, että rouva pian voi taas hyvin.

Hetken kuluttua soittaa tytär äidilleen ja kysyy, miten hän nyt voi.

Äiti sanoo: "Minä voin nyt paljon paremmin sen jälkeen kun se uusi pastori kävi minua tapaamassa ja puhutteli niin ystävällisesti."

Tytär: "Mutta eihän hän ollut uusi pastori, vaan pastoriin veli, lääkäri."

Äiti: "Minä olenkin tässä itsekin arvellut, että se uusi pastori minunkin mielestäni lähenteli vähän liiaksi."

TUNSI SULHASSENSA

Rouva, palvelijalleen: "Minä olen kuullut, että Katri aikoo mennä naimisiin sen nuoren miehen kanssa, joka tässä on käynyt vasta parin viikon aikaa. Eihän sinä sen perusteella tunne vielä miestä."

Katri: "En kylläkään sen perusteella, mutta hän on ollut kuloissa erään tyttötuttavani kanssa kauan aikaa, joten minä tunnen hänet varsin hyvin."

YKSI ITSEPÄINEN

Sairaalan lääkäri: "Kuinka monta kuollutta tänään?"

Päähoidattajat: "Yhdeksän, herra tohtori."

Lääkäri: "Mutta minähän määräsin lääkkeitä kymmenelle."

Hoitajat: "Niin kylläkin mutta yksi oli niin itsepäinen, että kieltäytyi nitiä ottamasta."

MUSTA SUKKAIKUUDEN SVY SEKIN

"Minä olen kuullut, että Jusen vaimo ei ole viimepäivinä puhunut miehelleen yhtään sanaa, mistähän se johtuu?"

"Se johtuu mustasukkaisuudesta, sillä Jusi oli eräänä päivänä tullut kotiin ja hänellä oli mustasilmä, mikä ei ollut hänen vaimonsa antama."

YÖELÄMÄÄ

Vieras: "Onko tässä teidän kaupungissa mitään yöelämää?"

Kyläläinen: "Kyllä. Joka kerta kun meidän yhdistyksessä joku kuolee, me valvomme ruumiin ääressä koko yön."

SKOTLANTILAISTA

Isä-skotti on sunnuntaikävilyllä pikku poikansa kanssa ja he näkevät ilmapallokauppiiaan. Poika saa lauvaa ostaa itselleen ilmapallon, mutta samalla myös isällisen neuvon:

- Ota tuo keltainen, siinä on pisin naru.

IHAN HULLUSTI

Ensimmäisellä ajotunnilla nuori nainen valitti opettajalle:

- Tuo pieni pelli tuossa on sijoitettu ihan hullusti.

- Kuinka niin? kysyi opettaja.

- No, kun näe sitä mitään muuta kuin takanamme ajavan auton.

SAMALLA TAVALLA

- Minun poikani soittaa viulua aivan kuin Paganini.

- Ihanko totta?

- Kyllä. Hänkin pitää viulua leikkansa alla.

SUURI PÄIVÄ

Eräs mies tervehti ystäväänsä ilmoittamalla:

- Tämä on ollut minulle suuri päivä. Olen tehnyt jotain sellaista, mitä olen toivonut voivani tehdä vuodesta 1947 lähtien.

- Mitä sitten olet tehnyt? kysyivät ystävät.

- Olen ostanut tänään vuoden 1947 mallia vuoden Cadillacin.

SUURI SUU

- Pullat ovat aivan liian pieniä, neiti. Nehän menevät kerralla suuhun.

- Mutta eihän se ole pullan vika.

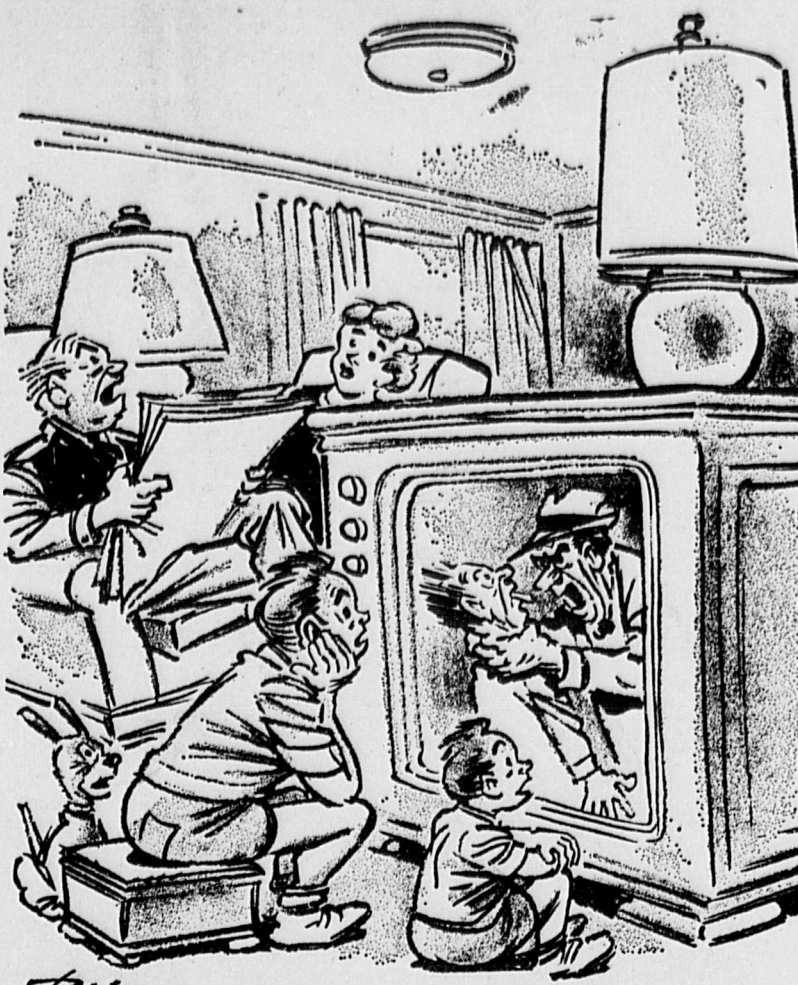
LAIVA OPTIKKO

- Olen purjehtinut kaikilla maailman merillä laivo optikon.

- Laivo optikon? Mikä virka se sellainen on?

- Niin, katsos, minun tehtäväni oli raaputtaa pois silmiä perunoista.

- Jukral - tämä on naste leikkikal!

"I'M TIRED of this talk about our being a sick society."

SIBELIUKSEN SYNTYMÄKOTI
ELÄVÄ MATKAILUKOHDE

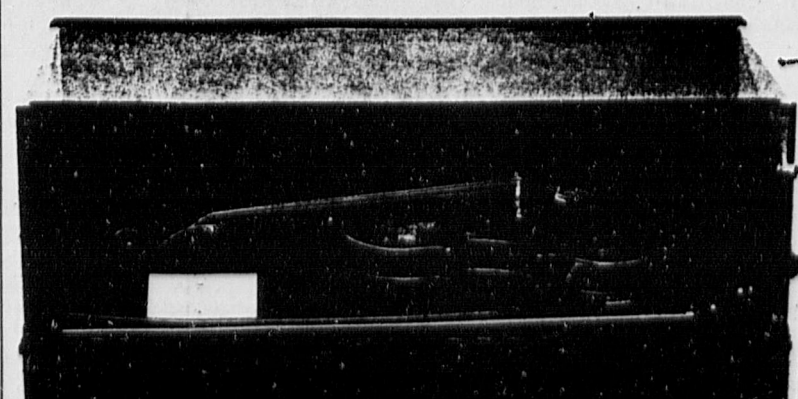
Hyvin moni suomalainen kunta on halunnut omistaa tunnetuimman säveltäjämme Jean Sibeliuksen omakseen. Hämeenlinnalla on ollut ja on edelleenkin vankkoja vaateita tässä asiassa Sibeliuksen syntymä- ja koulukaupunkina. Niin- ja seillä on Sibeliuksen nimeä kantava katu, säveltäjäseurain puisto ja patsas, pari seinälaataa ja Finlandsin alkuvallellä kantava muistokilpi Sibeliuksen koulun, Hämeenlinnan lyseon ulkoseinällä. Tämä ei vielä ehkä riitä todistamaan paikkakuntaa Sibeliuksen kotiseuduksi, sillä jopa monessa keskisuomalaisessa kaupungissa on oma Sibelius-katunsa, Hämeenlinnalla on kuitenkin oma viimeinen valtiinsa, jota mikään muu paikkakunta ei voi hankkia - talo, jossa Jean Sibelius syntyi.

Se on pieni yksikerroksinen talo nykyisin Hallituskadun varrella. Rakennuksen pystyttäjäksi mainitaan junkkari Henrik Herstedt, ja rakennusvuosi oli 1834. Tämän vuoden jälkeen se on ollut lukujen aputekareitten ja liikemiehen omistuksessa aina vuoteen 1955, jolloin kauppias Harald Grön lahjoitti sen Hämeenlinnan kaupungille. Ilman tätä toimenpidettä rakennus olisi nyt menossa muistojen joukkoon suurten kivi- ja puurakennusten joukosta. Tämän talon lisäksi on ollut mahdollisuus hankkia taloa itselleen oston kautta. Lahjoituksen jälkeen talon käytöstä syntyi pöytäkirja, sillä siitä haluttiin tehdä toisaalta turistikohde, toisaalta musiikkikirjasto. Edellinen suunta voitti kamppailun, ja niinpä talo entistettiin Sibeliuksen syntymäkodiksi. Ohikulkeva raskas liikenne olisi varmasti ollut liian äänekäs musiikkikirjastolle. Tarkoituksena tämä Hämeenlinnan uusin matkailunähtävyys avattiin 5. 12. 1965 mestarin 100-vuotisjuhlan kynnyksellä.

Sibelius asui talossa 1800-luvun puolen välin jälkeen, mutta kun Janne oli vajaan kolmen vuoden ikäinen, isä - kaupunkiläiskäri Christian Sibelius - kuoli, ja taloudellisen ahdingon takia äiti lapsineen muutti isoäidin luo nykyisen Sibeliuspuiston varrelle, missä tuleva suurmiestänsä asui kouluvuosiensa. Nykyään syntymäkodissa on sama huonejärjestys kuin tohtori Sibeliuksen aikaan, kaikki lisärakennelmat on purettu. Parin- ja kolmen kerroksien ensimmäisistä löytyivät myös Sibeliuksen aikaiset pastellivärit, jollaiset nykyäänkin koristavat eri huoneitten seinä. Samoin on tallella isän vastaanotto- ja makuuhuoneesta odotus- ja makuuhuoneeseen. Sibelius ei ollut omistaneet taloa, vaan olivat vuokralla tuossa apteekkari Julius Akermanin silloin isännöimässä rakennuksessa. Perheen köyryssä olivat talon kaikki viisi huonetta sekä keittiö ja eteinen (odotushuone). Nykyään näistä neljä on sisustettu näyttelyhuoneiksi, ex-lastenhuone pitävä sisätila Hämeenlinnan 1935 perustetun Sibelius-arkiston, ja entinen keittiö on varattu toimistoksi.

Ensimmäisenä kautenaan 1965 syntymäköti otti vastaan yli 7000 vierasta kaikkialta maailmasta. Kaukaisimmat vierat tulivat Japanista ja Australiasta, ja lukuisimmat anglo-saksisista maista sekä Neuvostoliitosta, Saksasta ja Sveitsistä. Heinä- ja elokuussa valtaosa, ehkä noin 75% kävijöistä, oli ulkomaalaisia. Monet poikkeivat Hämeenlinnaan nimenomaan Sibeliuksen syntymäkodin takia. Koska vierailla on käyntinsä aikana mahdollisuus levähtää kuunnella mestarin musiikkia, voitiin saatuun toivomukseen perusteella todeta, että suosituimmat Sibeliuksen teokset olivat Finlandia, V sinfonia ja viulukonsertto. Eteisen myyntipöydältä kävijöille voi valita muutamaa postikortista Kain Tapperin tekemään pienoisseivostukseen saakka. Syntymäkodin postitoimisto on avoinna ympäri vuoden, ja sen kautta lähetetty kirje postitse leimataan talon omalla erikoisleimalla.

Koska syntymäköti ei kuitenkaan pysty pienien tilojensa ja vähäisen näyttelymateriaalin vuoksi kilpailemaan turismin markkinoilla esimerkiksi Turun Sibelius-museon kanssa, on sen toiseksi päätarkoituksena esittämisen, kuluneena keväänä on syntymäkodissa pidetty konserterteja ja esitelmätöitä, jotka perjantai. Väkeä voidaan entiseen salliin sijoittaa arviolta 60 henkeä. Tämä salli on

Sibeliuksen syntymäkotia alkuperästä oltava viulu on syntymäkodin kellarissa. Se on 17-vuotias säveltäjän esittämä, luultavasti Biggi Lindgrenin tekemä muotokuva.

Ellei sauna, terva ja viina auta

Eurooppalaisen lääketiedon kehitystä silmällä pitäen ei voi olla panematta merkille, kuinka poikkeavasti mannermaan ja meidän maamme parantajat menneinä vuosikymmeniä tehtävissä suhtautuivat. Edellisten syntyessä potilaitten käärmeennakkua tai asettaessa heidän kalnaloonsa häräinmähän he noudattivat latinalaista sananpöytä "jotakinhan on tehtävä", toisin sanoen ellei tiedä mitä tehdä, on ainakin touduttava uterasti. Jos koto- ja suomalaiset kansanparantajat - varsinaisia lääkäreitä - heillä alkoi olla vasta 1700-luvulla - suuresti syölytyivät aivan samantyyppisiä poppakoiteihin, he yleisesti kuitenkin noudattivat kalevalaiselta ajalta periytyneitä ajatuksia, että parantajan päätehtävänsä oli hävittää potilaan oma lamassa oleva elämänsä. Seikka, joka nykyisin ilmaistaan käsitteellä, että lääkärin päätehtävänsä on auttaa luontoa parantamaan. Tällaista toimintaa, jossa tärkeää osaa esittävät sugeroivat loitsut, nimettiin mielenkiinnostukseksi, jota nykyisellä voimalla nimitetään suggestioksi.

Rooman valtakunnan hajotessa taantui silloin korkealle edistynyt lääketiedekin siinä määrin että alan ammattimiesten oli oikeastaan aloitettava tutkimustyönsä aivan alusta. Kesti useita vuosikymmeniä, ennenkuin eurooppalainen lääketieteellinen kehitys uudelleen samalle tasolle.

SUOMALAISET LOITSUT JA MIELENNOSTATUS

Suunnilleen samoina aikoihin parannettiin meillä esimerkiksi kuumeita erilaisilla kuumaan veteen sekoitettuihin yrtteillä, ja tietenkin piti tehdä poppakoiteita, kuten syleillä sellaisen oven peltiä, josta vainaja oli kannettava ulos. Mutta lisäksi kuului todella tehoisvään ohjelmalla sopiva loitsu; parantaja kertoi runomittalla sairaalle esimerkiksi hyisestä akasta, joka jäi tulla tukka tuihtien ja helmat ja kengät hyllyssä veti järeäkeä jäisen tuulen tuiver- maa oli riittävän kauan toistettu, ei ihme, että potilaan tun- tama polte alkoi laantua ja olo muuttua vilpoisaksi.

Kun mannermaalla mielenhäiriöitä parannettiin hengellillä lauluilla ja siunauksilla, saattoi suomalainen kansanparantaja esimerkiksi Piippo- lassa menetellä seuraavasti:

Raivostunut keskialkainen aviomies saapuu kirveellä varustettuna nauttimaan laiskaa puolisoon kylpylässä. Ei ihme, että moraalinen kohotus ruvettin man mermaalla kylpylää ja kylpe- mistään halveksimaan.

Yhtä ja toista maailmalta

Tokio - Osakalainen työnjohtaja tuomittiin äskettäin viideksi kuukaudeksi vankuteen, koska hän oli omaksunut rikollisen tavan alaisiin kohtaan. Kyseinen työnjohtaja "huvitteli" tehtaassa heittelemällä palavia savukkeita naistyöläisten kimonojen monimutkaisiin pol- muhlin.

Gordon MacKerall on viisi- vuotias ja onnellinen siitä, että hän eksiä äidistään äskettäin. Gordon oli Lontoossa äitinsä kanssa teatterissa, mutta näytännön loputtua Gordon eksiä äidistään ja joutui bussiin, joka meni naapurikylään.

Gordon soluttautui kuitenkin tehokkaasti bussissa olleeseen lapsiryhmään ja pian hän huomasi olevansa syntymäpäivä- juhliilla, joilla tjoitettiin jät- telöä, mehua, kakkua ja kaikkea muuta hyvää. Gordonin läsnä- olo huomattiin vasta kun muut lapset olivat lähteneet kotiin.

Muutaman puhelinoiton jäl- keen selvisi, että Gordon oli kotoisin naapurikylästä, josta huolestunut äiti tuli pian noutamaan kylläisen ja tyyty- väisen Gordonin.

Lehtemme
konttorista puhutaan

Raivaajan tukemiseksi
lahjoitettu \$11,437.50

Mrs. Hilja Ramo, Middle-
boro, Mass. \$3.00.

Etelä New Jersey Kahviseu-
ra \$5.00.

Hilda Kaurta, Lake Worth,
Fla. \$1.00.

- Käytämme lahjoittajia!

Ilmoittakaa juhlanne
Raivaajassa

Uuden Englannin alueen
ASKL:n 62. kesäjuhla
Saiman Puistossa
Kesäk. 29 ja 30 p.

Ohion alueen
ASKL:n kesäjuhla
Finlandia Haalissa
Heinäk. 6 ja 7 p.
Fairport Harbor, Ohio

TERVEHDYS

KESÄJUHLAVIERAILLE!

BRAU-HOFF CAFE

842 Main St.

Fitchburg, Mass.

PARHAIN TERVEHDYKSEMME

ASKL:n

KESÄJUHLAVIERAILLE

**SAWYER
FUNERAL HOME**

12 Brook Street

Fitchburg, Mass.

Puhelin DI 5-4324

WE SALUTE YOU

The officers and staff of the Fitchburg Gas & Electric Light Co. take this opportunity to salute the Finnish-American League for Democracy. For these many years this organization has supported a program and philosophy which is of utmost importance to every American.

Here in America democracy is more than a dream, more than a state of mind . . . it is an actuality. This fact is made possible through the support of individuals and organizations alike. So, as the Finnish-American League for Democracy sponsors its 62nd annual Summer Festival, we wish them success, and offer our encouragement to their most worthwhile cause.

Fitchburg Gas and Electric

655 MAIN STREET

Phone DI 3-6931

Suomessa pidetyn vuoden 1918 kansalaissodan muistomerkki- kilpailun voittajaksi tuli Taisto Martiskainen luonnoksellaan "Crescendo", toisen sijan sai Viljo Mäkinen työllään "Käy es- päin" ja kolmannen palkinnon voitti Tapio Junno, jonka työn

nimi on "Aate ja uhri". Kilpai- luun oli lähetetty 45 ehdotusta. Kaikki luonnokset ovat nähtävissä Kulttuuritalon ala-auloissa. Kuvassa Taisto Martiskaisen I palkinnon saanut veistos, jota arvostelulautakunta piti aiheel- taan onnistuneena, veistokselli-

sesti vapautuneena ja juhlanava työnä jalustan kuitenkin vielä vaatiessa kypsyttelyä. — Patsas sijoitetaan metsäiselle kumpareelle Nordenskiöldin- ja Pohjois-stadioninkatujen kulmauk- seen Jäähallin lähettävälle Hel- sinkiin. —Lehtikuva.

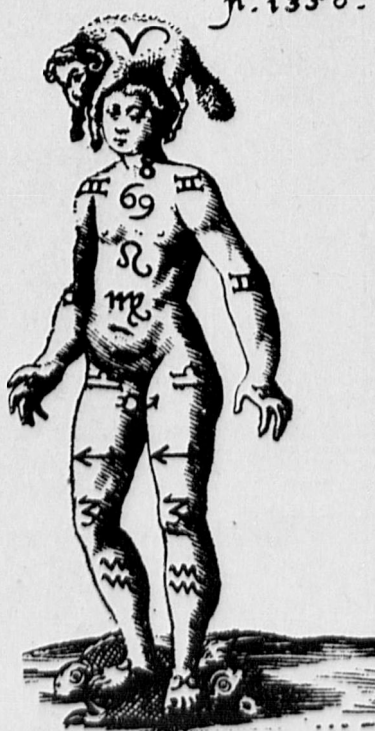
Norwood, Mass.

KORPRAALI RICHARD MURPHY on vanhemmille tul- leen tiedon mukaan saanut sur- mansa Vietnamsissa Da Nang taistelualueella t.k. 15 p. Hän oli iältään 19 v., poliisipääl- likkö Murphy'n poika, 193 Ver- non katu. Tämä Marinielhin kuuluva sotilas oli aikaisem- min haavoittunut kaksi kertaa, mutta lievemmin, joten joutui takaisin rintamalle. (Vaikka ei- hän Vietnamin sodassa raval- laan olekaan rintamaa, kuulia ja kranaatteja alkaa tulemaan vaikka mistä puskaista.) Mur- phy olisi päässyt muutaman päi- vän perästä lomalle.

KOULUKOMITEA päätti vii- dellä äänellä yhtä vastaan ot- taan paikkakunnan kouluhin en- si lukukauden alusta yhdeksän värillistä oppilasta Bostonista.

YLEISÄÄNESTYS tullaan toi- mittamaan ensikuun 17 p. ky- symyksestä, josko äänestäjät tulevat hyväksymään kauppala- kokouksen päätöksen, jonka mu- kaan luovutettiin varoja \$55,663.49 paikallisen ilmailu- kentän kunnostamiseksi. Luo- vutuksen vastustajat ovat hom- manneet tarpeellisen määrän allekirjoituksia jotta saivat ky- symyksen äänestykselle.

RAIVA AJA KAKSIPÄIVÄISEKSI Viimeisen vuosikokouksen päätöksen mukaan muutetaan Raivaajan ilmestymisen kaksi- päiväiseksi ensi kuun alusta ny- kyisen kolmipäiväisen asemas- ta. Tämän kirjoittaja on ollut jo monta vuotta tällä kannalla.

Aina 1600-luvulla saakka perustui mannermaan lääketiede astrolo- giaan. Jopa vatsataudin määritys saattoi perustua tähtien asen- toon, ja suoneniskun varalta oli lääkärien tiedettävä, minkä tähti- merkin suojeluksessa mikin ke- honosa oli. Vanha ohjekuva osoittaa, että päätä hallitsi Oinas, Häikä niskaa, Kaksoiset hartaita ja käsiä, Krapu rintaa ja keuh- koja, Jalopeura sydäntä ja pal- leaa, Neitsyt vatsaa, Vaaka lan- teita, Skorpionin sukuelimiä, Jou- simies reisiä, Kauris polvia, Ve- simies sääriä ja Kalat jalkate- riä — tässä »mannekiini» seisoo- kin kalojen päällä, päässään oi- nas!

Raivaaja - Tiistaina, kesäkuun 25 p., 1968 - Tues., June 25, 1968 ** 3

Tilata näitä kirjoja Raivaajasta

English-Finnish Dictionary	by Tuomikoski ja Siöör	\$10.00
Finnish-English Dictionary	by V. S. Alanne	15.00
English-Finnish Dictionary	by Aino Wuolle	3.50
Finnish-English Dictionary	"	3.50
Suomi-Englanti-Suomi	"	2.00
Finnish for Foreigners	by Maija Heikkilä Aaltio	6.50
History of Finland	by John Wuorinen	10.00
Finland	by Vista Books	1.45
Kalevala in English	Trans. by Francis Peabody Magoun	9.75
" " "	Trans. by W. F. Kirby Part 1	2.75
" " "	Trans. by W. F. Kirby " II	2.75
Lasten Oma Aapinen	by Somerkivi-Tynel-Airola	2.00
Sauna - The Finnish Bath	by H. J. Viherjuuri	1.75
Finnish Foods	by Kirsti Tolvanen	2.25
Finnish Cookbook	by Beatrice Ojakangas	3.95
Keltotaito	by Koskimies-Somersalo	3.75
Finland Sings - Suomi Laulaa	- - - - -	3.50
Suomen Eduskuntatalo	Kuvateos	1.50
The Unknown Soldier	by Waino Linna	.60
How to Become a Citizen of the United States	by Hako-Huhtanen-Nieminen	1.50
Aatteet ja Vaatteet	by Elias Sulkane	2.00
Amerikan Suomal. Työväen Historia	by Lillian Ross	2.95
Adlai Stevenson Muistelmia ja Ainekijotuksia	by O. Hautamäki	2.00
Michiganin Suomalaisen Historia	by Armas K.E. Holmio	7.00
Sow the Golden Seed	by John I. Kolehmainen	3.50
Asevelisösalismista kansanrintamaan	By Vaino Leskinen	3.75
Communism in Finland	by John H. Hodgson	6.00
How to Know Yourself	by Henry Askell	3.00
Three Voyages	by James P. Warbasse	2.00
Amerikan Kansan Vaiheet	by C. F. Strong	3.00
Kalevalan Tarinat	by Martti Haavio	3.95
NOVELS		
Unelmajunalla Meksikoon	by Briitta Simpson	3.75
Tämän Olen Kokenut	by Linda Tanner	3.75
Jani Anderson USA	by Eero Pulli	2.75
Täällä Pohjan Tähden Alla	by Waino Linna I osa	4.25
" " " "	by " " II osa	4.25
" " " "	by " " III osa	4.25
Suomen Kuningas (Reg. price \$5.75)	by Martti Santavuori	2.95
Uljat Uusi Maailma	by Aldous Huxley	3.00
Kolran Elämä	By Conrad Lorenz	2.75
Tähdet Keskellä päivää	by Donald Jordan	3.25
Auringon Kiertoalain	by Charles Haldeman	3.75
Sieluton Mies	by Raimo Kinnunen	2.75
Lingonberries in the Snow	by Britta-Lisa Joutsen	3.50
Kenen on Elämä	by Hans Kades	4.00
Rajumyrskyn Halki	by J. S. Ginzburg	4.50
Christina Maria	by Igor von Percha	4.00
Punainen Poni	by John Steinbeck	1.30
Leikkisiä Tarinoita	by Honore de Balzac	1.60
Kohtaus Firenzessa	by Elizabeth Spencer	1.30
Torstai on Toivoo Täynnä	by John Steinbeck	1.60
Candide	by Voltaire	1.30

Merkittävää X:llä minkä kirjan haluatte. Oheistakaa shekki ja palauttakaa meille. Massalaisten tulee lisätä 3% myyn- tivoeroa varten.

Check the books you wish to order. Enclose check and return to us. Massachusetts residents have to include 3% for sales tax.

RAIVA AJA PUBLISHING CO. Box 600
Fitchburg, Mass. 01420

Tule mukaan!

Lauantaina ja sunnuntaina, kesäk. 29 ja 30 p.

SAIMAN PUISTOON

ASKL:N 62.

KESÄJUHLAAN

Mielenkiintoinen, nautintorikas, arvokas ohjelma

URHEILUA - SOITTOA - LAULUA - PUHEITA - TANSSIA

Tavataan Kesäjuhlilla!

Workers' Credit Union

48 Wallace Avenue, (Perustettu 1914) Fitchburg, Mass.
Puhelimit 2-9602 ja 5-5300

Quincy, Mass.

HUOMIO!
Ensi sunnuntaina on Fitchburgissa ASKL:n suuret kesäjuhlat. Nyt, kuten ennenkin, on tilaisuus saada bussikyyti juhliin.

Jos on tarpeellinen määrä halukkaita matkalle lähtijöitä, hommataa bussi jolla mennään Fitchburgiin. Ilmoittakaa heti mukaan tulostanne allekirjoittaneelle puhelimitse, että voin tilata kyydin.

Puhelnummeroni on 479-6029.

SAIRASLISTALLA
Quincyn sairaalaan on joutunut silmäleikkaukselle Eliida Laine, North kadulta Rocklandista. Ystävät voivat muistaa häntä kortilla tai käynnillä.

TUONEN VIKATE näyttää nuorempaakin polvea, parhaassa miehuusiässä olevia. Allan Järvelin, 52 vuotias, syntynyt täällä Quincyssä, mutta asui Weymouthissa ja oli toimesta Weymouthin säästöpankissa ja sitä ennen täällä South Shore National pankissa, kuoli äskettäin.

Muistelemaan häntä jäi vaimonsa; tytär; äiti, Liina Järvelin sekä sisko Eila Mattson Worcester. Vainaja haudattiin Blue Hill hautausmaahan.

THOMAS TERVOE, 53 vuotias, 11 Nelson St., Mainessa syntynyt, kuoli ollessaan liikeasioilla Los Angelesissa, Calif. Hän oli U. S. postikonttorin

ilmastointiasaston insinööri. Haudattiin Quincyn hautausmaahan. Hänet jäi äiti Anna Tervo ja veli Olavi, sekä sisar Aino Johnson täällä Quincyssä.

HUOMAUTUS
Jos on halukkaita ja lukemiseen innostuneita henkilöitä, niin nyt on tilaisuus saada hyvää lukemista itselleen helpo-Heikin hinnalla Veljen talon laina kirjastosta, joka tulee lopetettavaksi talon myynnin takia. Kirjastossa on suuri ja hyvä valikoima suomalaisia kirjoja. Te voitte käydä niitä valitsemassa keskiviikkoiltaisin.

WHISITÄ PELATAAN ensi keskiviikkona jolloin on kuukausiemme Jennyn ja Suoman tämän kuukauden viimeinen tarjottu-tila.

HAUTAUSMAA
Kaupunkimme väliaikainen hautausmaailman huoltaja Anthony Famgledde tulee ilmoittamaan niille hautojen omistajille jotka ovat hautausmaalle istuttaneet pensaita että ne ovat nyt kasvaneet niin suuriksi että leviävät toisten hautojen päälle. Ajatuksena oli ensin että pensaat vedetään pois, mutta on päätetty että karsitaan ne vain pienemmäksi.

ILKITYÖTÄ
Jordan Marsh kaupan rakennukselta Squantumista ilmoitetaan, että siellä ilkityön harastajat, joita nykyään on liik-

keellä paljon, ovat tehneet pahaa 1,600 dollarin edestä. Samalla työmaalla olevan toisen yhtymän kärsimät vahingot nousivat 800 - 1,200 dollariin, ja vielä päälle päätteksi oli rikottu kaatoauton ikkunat saaden vahinkoa aikaan \$250 edestä. Jotakin pitäisi tehdä tämän asian suhteen sillä tällaiset pahanteot aiheuttavat suuria rahallisia vahingoita jokaiselle.

PALJON LÄHTI täällä Quincystä lentoteitse Suomeen lomallemaan. Aino ja Aate Pietilä sekä poikansa Pauli, Susan ja John Ojala, Reino ja Mary Mäki, Katri ja Axel Sword, Anna Raunio, Hulda Mattson, Kyllikki ja Arnold Hall, Frank Grahm, Toini Yoerger, Ailine Kellstrand, Martha Daniels, sekä Edna ja Hugo Stenfors.

Ensi kuukauden aikana lähtee myös Sulo ja Kerttu Winter sekä Tauno ja Dorothy Hautala. He menevät ensin Saksaan jossa heidän poikansa on ollut useita vuosia ja sitten Suomeen loppuajaksi.

-Pauline

Sopiva SUOMEEN matkustaville

UUSI SANAKIRJA

Suomi-ENGLANTI-Suomi

Hinta \$2.00

Raivaajan Kirjakauppa
Box 600
Fitchburg, Mass.

Viime vuoden parhaiten pukeutuneisiin miehiin kuuluu mm. tasavallan presidentti Urho Kekkonen, jonka tyylisestä ja eri tilanteisiin sopivaan pukeutumiseen on arvostettu mm. julkisen sanan johtajia. Viime vuoden arvostusta on seuraava toimitusjohtaja H. O. Gummerus, vuorineuvos Wald. Jensen, tasavallan presidentti Urho Kekkonen, toimitusjohtaja Curt Lincoln, taliteijä Ilkka Lipsanen, toimitusjohtaja P. H. Taucher, toimitusjohtaja Mika Tiivola, suurlähettiläs Leo Tuominen, pääjohtaja Klaus Waris ja toimittaja Ber Zilliacus.

PARHAINTA MENESTYSTÄ

ASKL:n

KESÄJUHLILLE

BOSK HAUTAUSKOTI

85 Blossom St. Fitchburg, Mass.

Puhelin DI 2-3635

Uruilla varustettu kappeli — Yksityinen pysäköintipaikka

VIRVOITUSJUOMIA

**CITY BOTTLING
WORKS**

Tuodaan kotiin!

W. A. WIKSTEDT

3-9135

180 Mechanic Street Fitchburg, Mass.

TERVETULOA KESÄJUHLILLE!

Meiltä saatte parhaat
VÄKIJUOMAT sekä OLUET

GOODY - GOODY CAFE

ASHBY STATE ROAD - Puh. 3-9552 - Fitchburg, Mass.

Olette tervetulleita täyttämään
autonne bensiinitankin
asemallamme!

JUHLATERVEISIN

PATARI OIL CO.

High- ja Mechanic-katujen kulmassa

Fitchburg, Mass.

Puhelin 3-3427

KAIKENLAISTA POLTTOÖLJYÄ

— Varma nopea palvelu —

PARHAIN
TERVEHDYKSEMME

ASKL:n

KESÄJUHLAVIERAILLE!

MICRO TOOL CO., INC.

ja

THE PETERSON CO., INC.

Fitchburg, Massachusetts

BEST WISHES

FOR A

SUCCESSFUL

FESTIVAL

The

**Worcester North
Savings Institution**

Depot Square

Fitchburg, Mass.

Hyvää säätä ja menestystä

toivotamme

Amerikan Suomalaisen Kansanvallan Liiton

62. KESÄJUHLILLE

Kesäk. 29 ja 30 p.

SAIMAN PUISTOSSA

UCF:ssä käsitämme kansanvallan tärkeyden, sillä sen perustalle meidän farmarien perustama osto- ja marketeerausliike on perustettu.

Tuntemme hyvin sen tärkeän työn, jonka ASKL on suorittanut Amerikan suomalaisen keskuudessa.

Jatkakaa hyvää työtänne, sillä kansanvallan tukeminen on tärkeä kansanvallan säilymiselle.

United Co-operative Farmers Inc.

339 Broad St., Fitchburg, Mass.

CO-OP

UNITED CO-OPERATIVE SOCIETY
OF FITCHBURG

toivottaa parhainta menestystä

Amerikan Suomalaisen Kansanvallan Liiton

VUOTUISILLE KESÄJUHLILLE

SAIMAN PUISTOSSA, FITCHBURGISSA

lauantaina ja sunnuntaina,

Kesäkuun 29 ja 30 p:nä

Osuustoimintaliike perustuu kansanvaltaan ja pyrkii toisten kansanvaltaisten liikkeiden kanssa kohottamaan kansan elintaso.

Kautta maailman missä ikinä osuusliikkeet ovat menestyneet heidän edistystään on suuresti auttanut se, että on ollut Amerikan Suomalaisen Kansanvallan Liiton tapaisia liikkeitä, jotka ovat olleet myötämielisiä osuustoiminnalle.

Osuusliikkeet samoin kuin muutkin kansanvaltaiset liikkeet työssään kansan taloudellisen elämän kohottamiseksi myös suorittavat tärkeitä töitä kulttuurielämän alalla.

Siinä merkityksessä Fitchburgin Osuuskauppa antaa arvoa sille tärkeälle työlle, jota Amerikan Suomalainen Kansanvallan Liitto on vuosien varrella suorittanut ja lausuu:

TERVETULOA

Fitchburgiin kesäkuun 29 ja 30 p:nä

ASKL:n 62:een KESÄJUHLAAN!

**United Co-operative Society
of Fitchburg**

815 MAIN STREET

FITCHBURG, MASS.

TIETOJA FITCHBURGIN KAUPUNGISTA

Kaupunki sai nimensä John Fitch nimisestä miehestä jonka intiaanit v. 1748 ottivat kiinni. Myöhemmin hänet vapautettiin ja hän suoritti tärkeän roolin kaupungin alkuvaiheissa.

Kaupungin asutuksen aloitti David Page. Fitchburg oli silloin osa Lunenburgin kauppalaista.

Ensimmäinen kokous pidettiin maalisk. 5 p., 1764. Laillistettiin kaupungiksi tammik. 6 p., 1873. Maa-alue käsittää 27,47 neliömailia ja sijaitsee Worcester kauntissa, 46 mailia länteen Bostonista, ja 8 mailia New Hampshiren valtion etelärajasta.

Kaupungintalo on 458 jalkaa merenpinnan yläpuolella. Asukasluku v:n 1965 väestönlaskennan mukaan oli 43,087. Väestöstä on ulkomailta muuttaneita tai ulkomaalaisista vanhemmista syntyneitä 19,000, jotka jakautuvat seuraavasti: 43.7% Canadian ranskalaisia; 13.2% italialaisia; 10.8% suomalaisia; 9.0% irlantilaisia ja 7.4% suur-britannialaisia.

Asuntoyksiköitä on 13,875, joista asukkaat omistavat 51.9 prosenttia.

Ilmanala - tammikuussa normaaliämpö on 25.9 astetta ja heinäkuussa 72.3 astetta Fahrenheitiä. Keskimäärin vuodessa tulee 45.74 tuumaa vettä.

Valtion teitä on Fitchburgin alueella 8,5 mailia; katuja 173 mailia. Kiinteistöjen arvo \$79,760,346. Vuoden 1967 verotus \$1,000 kohden oli \$96.

Teollisuuslaitoksia on 101. Niiden palveluksessa on 10,252 henkilöä joiden yhteinen vuosipalkka on \$55,080,000; 39:llä yhtiöllä on palveluksessaan enemmän kuin 50 työläistä.

Kauppa - 351 paikallisen kaupaliikkeen liikevaihdon arvioidaan olevan \$65 miljoonaa vuodessa.

Kaupungin hallitus on B-muotoa, johon kuuluu pormestari, jonka äänestäjät valitsevat 2 vuodeksi sekä 11-miehinen valtuusto jonka virkakausi on 2 vuotta.

Oikealla

Saiman Puistosali

Saiman uima-allas

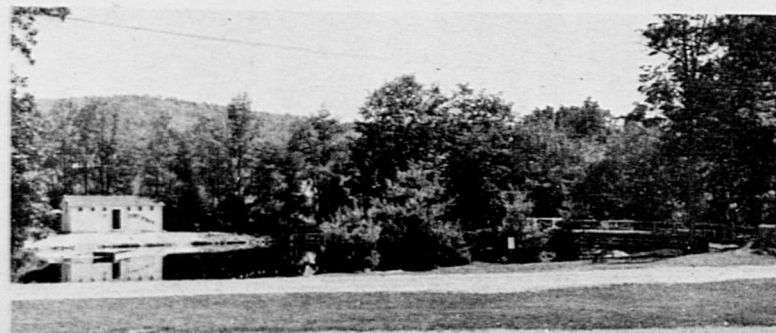
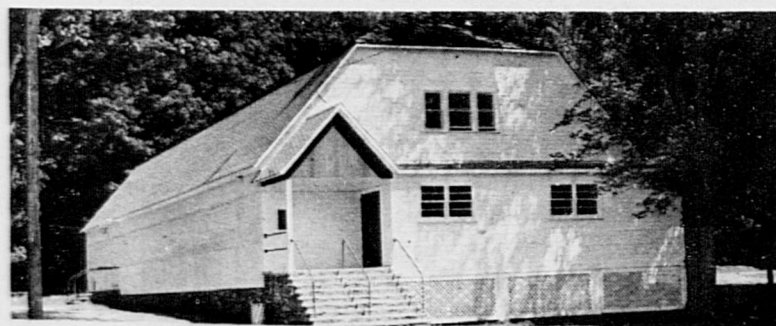
United Co-operative Farmers' rehumylly.

Upper Common eli Kuusamo, kuten sitä suomalaiset kutsuvat. Osuuskauppa on vasemmalla oleva ensimmäinen suurin rakennus.

Entinen Saiman talo

SUOMALAISET SANOMALEHDET ILMESTYNEET FITCHBURGISSA

1896 - 19--
"TUTUUS" lähetyskirjon kuu-
kausiulkaisu.

1897

"IDÄN UUTINEN" - Kuinka kauan
lehteä julkaistiin ei ole tiedossa.

1902-1926

"POHJAN TÄHTI" ilmestyi kolme
kertaa viikossa. Raivaaja osti
enemmistö osakkeet ja lopetti
lehden.

1926-1929

"AMERIKAN SUOMALAINEN"
ilmestyi kolme kertaa viikossa.

1930-1938

"FITCHBURGIN SANOMAT"
kirkollinen viikkolehti.

1904-1905

"ISMI" - Saima Seuran oma lehti.

1905

"RAIVAAJA" alkoi viikkolehtenä.
Vuonna 1907 muuttui kolme kertaa
viikossa ilmestyväksi. Touko-
kuulla 1911 päivälehdiksi. Yli
50 vuotta ilmestyttyään päivä-
lehtenä, muutettiin huhtikuun 30
p. 1962 kolme kertaa viikossa
ilmestyväksi.

Lähteet

"The Story of a Co-operative:
A Brief History of the United Co-
operative Society of Fitchburg,"
kirjoittanut Sävele Syrjälä. Jul-
kaistu v. 1947.

"Historia-aiheita Amerikan Suo-
malaisesta Työväenliikkeestä",
kirjoittanut Frans J. Syrjälä, jul-
kaistu v. 1925.

"Suomalaiset Amerikassa", kir-
joittanut Akseli Järnefelt.

"Sow the Golden Seed" (Raivaaj-
jan historiikki) kirjoittanut Prof.
John I. Kolehmainen, julkaistu
v. 1955.

"Kalevan Ritarien ja Kalevan
Naisten Ylikokoukset", julkaistu
v. 1946.

"Finnish Churches in Fitchburg",
kirjoittanut pastori William A. Sum-
ner. Julkaistu v. 1959.

"Fifty Years of Service 1914 -
1964" (Työläisten Luottoyhdistyk-
sen historia), kirjoittanut Sävele
Syrjälä, julkaistu v. 1964.

Lauri Hannulan puhe, pidetty
Fitchburg Historical Society-ko-
kouksessa, toukokuun 14 p., 1959.

"25th Anniversary of UCF: Record
of Co-operative Achievement", toi-
mittanut Sävele Syrjälä, julkaistu
v. 1953.

Lyhyt katsaus Fitchburgin suomalaisten historiaan

Tiedetään että jo v. 1840 luvulla Fitchburgissa oli muutamia suomalaisia. Kerrotaan että v. 1888 Putnam Machine Shopissa pyydettiin lukemaan suomenkielisiä kirjeitä ja asiakirjoja joita toisen samantehaan työkaverin vanhemmat, jotka kuolivat pojan ollessa pieni lapsi, olivat jättäneet hänelle. Näistä kirjeistä ja asiakirjoista kävi selville että perhe oli kotoisin Kuusamolta, siihen kuului mies, vaimo ja poika. Vanhempien kuoltua amerikkalainen perhe otti pojan kasvatettavakseen. Emme kuitenkaan tiedä perheen nimeä. Tieto on säilynyt suu puheitten kautta, joten tarkemmat tiedot Fitchburgin ensimmäisestä suomalaisesta ovat häpyneet.

Siihen aikaan Suomi kuului Venäjän tsaarivallan alaisuuteen, joten sen aikaisista suomalaisista on vaikea saada tietoja, sillä asiakirjoissa heidät lueteltiin venäläisiksi, päälle päätteeksi monella oli ruotsalainen nimi, joka myöskin vaikeuttaa paikkakunnan suomalaisten historian alkuvaiheitten tutkimista.

Tiedetään että vuodesta 1870 lähtien suomalaisia alkoi tulla kaupunkiin, jo v. 1887 Fitchburgissa oli 70 suomalaista. V. 1888 saapui joukko johon kuului 40 henkeä. He saivat viettää ensimmäisen yönsä putkassa, joka silloin oli kaupungintalon kellarissa, . . . kunnes heille löydettiin asuinpaikka suomalaisissa perheissä. Vuosien 1890 ja 1910 välisenä aikana saapui eniten suomalaisia siirtolaisia kaupunkiin.

Miksi he tulivat?

Ehkä aikaisemmat olivat seikkailijoita. Myöhemmät siirtolaiset tulivat etsimään parempaa elämän mahdollisuutta. Monet tulivat paetakseen tsaarivallan painostusta, nuoret miehet välttääkseen joutumasta Venäjän sotavoimiin. Uuden Englannin sää sekä maasto muistuttivat Suomea, joten tämä osa uutta maata kiinnosti heitä. Matkalippu Fitchburgiin oli myöskin paljon halvempi kuin keskilännelle, sekin oli yhtenä syynä. Lisäksi se että ystäviä ja sukulaisia oli jo aikaisemmin asettunut tänne. Näiden syiden perusteella Fitchburgista tuli jo varhain yksi suurimmista suomalaikes-

Johdanto

Fitchburgin kaupungin viettäessä 200-vuotisjuhliiaan Finnish American Club of Saiman valistustoimikunnan jäsenet päättivät kerätä tietoja suomalaisten historiasta kaupungissa. Kokoomiensa tietojen perusteella he valmistiivat ohjelman jossa esitettiin lyhyitä kuvaelmia, jotka esitettiin Nuoren Saiman kokouksessa. Tätä historiallista kuvaelmasarjaa on esitetty muutamia kertoja sen jälkeenkin.

Tietääksemme tämä on tähän mennessä ainoa yleisluontoinen kuvaus Fitchburgin suomalaisista. Toivottavasti joku ottaa työkseen kirjoittaa suomalaisten oloista ja toiminnasta täällä laajemmin, sillä alusta alkaen ovat suomalaiset näyttelleet varsin suurta ja mielenkiintoista osaa Fitchburgin kehityksessä. Heillä on takanaan pitkä, monivaiheinen aktiivinen toiminta, jolla he ovat antaneet oman arvokkaan panoksensa sekä Fitchburgin teollisuustta kulttuurikehityksessä.

Olemme pitäneet tätä FAC:n keräämää aineistoa ja siihen liittyvää työtä niin tärkeänä että päätimme suomentaa sen ja julkaista erikoisena Raivaajan liitteenä tämän Kansanvallan Liiton järjestämän Uuden Englannin alueen suomalaisten 62. Kesäjuhlanumerossa.

Aineiston keräyksestä ovat huolehtineet Miriam Lehto, Sävle Syrjä, Louise Tenander, Toini Laakso ja Elna Edwards.

Kirkot ja seurat

Alkuaikoina kirkonmenot täällä pidettiin kodeissa. Maallikkopapit huolehtivat palveluksesta . . . ei aina kovinkaan onnistuneesti.

Pastori Groop tuli kaupunkiin v. 1887, toimien ensin ruotsalaisessa kirkossa. Hän oli syntynyt Suomessa mutta siirtynyt 17 vuoden ikäisenä Ruotsiin. Pitkien suostuttelujen jälkeen hän suostui perustamaan suomalaisen kirkon. . . . Lähetyskirkon, v. 1895. Hänen alkusaarinoistaan on hauskoja juttuja, sillä Groopin suomenkieli oli hyvin ruotsinvoittoista. Sunnuntai koulu perustettiin v. 1892. Ensimmäiset kirkonmenot pidettiin saksalaisessa kirkossa. Groop lahjoitti seurakunnalle maakappaleen ja niin Elm kadulle rakennettiin kirkko joka toimii vieläkin vaikka suomenkieli on käynyt jo vähäi-

kuksista tässä maassa. Amerikkaan lähdön yhtenä suurena vetovoimana oli halu rikastua, olivathan he kuulleet että kadutkin on vuorattu kullalla . . . rikastuttuaan he voisivat palata Suomeen ja ostaa itselleen pienen maatilan.

Näillä haaveilla ja toiveilla monet varhaisiirtolaisista lähtivät synnyinmaastaan, ja näiden toiveiden voimalla he kestivät alkuaikojen karvaat kokemukset ja pettymykset.

seksi. Ensimmäinen jumalanpalvelus pidettiin uudessa kirkossa jouluaamuna v. 1904.

Lutherilainen kirkko perustettiin v. 1890 luvun alkuvuosina. Työväenyhdistys Saima perustettiin v. 1894 ja Raittiusseura v. 1898. Ne olivat suomalaisten seuralämän keskeisiä. V. 1898 Raittiusseura, Saima ja Lutherilainen kirkko päättivät ostaa maata Mechanic kadulta ja rakensivat yhteisvoimin toimintatalon. Kirkko toimi yläkerrassa ja Raittiusseura ja Saima alakerrassa. Mutta pian syntyi erimielisyyksiä, niistä on paljon mielenkiintoisia juttuja. Loppujen lopuksi kirkko otti koko rakennuksen omaan haltuunsa ja raittiusseura ja Saima hankkivat itselleen oman haalin. Kirkko paloi jouluaattona v. 1963 ja Rindge tielle rakennettiin uusi, nykyaikainen kirkko v. 1964.

St. Paulin lutherilainen kirkko syntyi v. 1943, koska oli syntynyt erimielisyyksiä entisessä lutherilaisessa kirkossa. Tämäkin seurakunta on jo myynyt kirkkonsa ja lopettanut toimintansa, jäsenistö liittyi ruotsalaiseen luterilaiseen kirkkoon.

Aikaisemmin Fitchburgissa toimi raittiusseura ja sillä oli oma talokin, mutta se on jo aikoja sitten hävinnyt näyttämöltä.

Saima perustettiin v. 1894 ja rakensi oman haalin v. 1905, jossa se toimi kunnes vuoteen 1956, jolloin haali myytiin. Siitä saakka on Saima toiminut

Co-op Centerissä. Saima osti v. 1912 oman puiston, jonka se muutama vuosi sitten luovutti nuorelle Saimalle.

Suomalaisista seuroista on Saimalla varmaan pisin, monivaiheisin ja rikkain historia muihin tšekäläisiin seuroihin verrattuna. Monta vuotta sillä oli maksulliset johtajat jotka ohjasivat näytelmiä, soittokeuhkia, orkesteria, laulukoroja ja voimisteluseuraa.

Näytelmäseuran johtajan toimi oli pitkän aikaa täysiaikainen palkallinen toimi, sillä joka lauantai esitettiin Saiman talolla näytelmä (lapset pääsivät sisään vapaasti ja istuivat eturivissä). Täten koko perhe voi viettää lauantai illan yhdessä.

Ohjelmistossa oli parhaita suomalaisia ja amerikkalaisia klassillisia näytelmiä, Shakespearista komedioihin, laulunäytelmät olivat erittäin suosittuja. Vierailevat näyttelijät rikastuttivat esityksiä - täällä on vierailut useita sen aikaisia Suomen johtavampia näyttelijöitä. Viimeinen Saiman toimeenpaneva näytelmä esitettiin v. 1960 Saiman puistossa. Näyttelijät ovat vanhentuneet, kuolleet, nuoret eivät ole näyttelemisestä kiinnostuneita, eivätkä hallitse suomenkieltäkään niin hyvin että voisivat esiintyä näyttämöllä. Samoin on tapahtunut laulukoroille, nuoren Saiman kuoro toimii nykyisin Turner-kuoron kanssa.

On muistettava, että Saima toimintaan kuuluivat jo lueteltujen lisäksi omepluseura, keskusteluseura ja monta sataa teosta käsittävä kirjasto. Oli myöskin sunnuntai koulu, jossa kävi sunnuntaisin toistasataa lasta, oli myöskin nuorisoseura . . . ja joka torstai-ilta oli tanssit.

V. 1960 Saima-seuran perustama Kultaisen Iän Kerho, jonka jäsenistö käsittää eläkkeellä olevia henkilöitä, on toiminut vilkkaasti.

Toinen suomalainen, vielä toimiva seura on Kalevan Ritarit (Knights of Kaleva), joka perustettiin helmik. 15 p. 1908. Sillä on oma toimitalo 107 Mechanic kadulla, jossa yllä pidetään kuulturi- ja seuratointia.

Kansalaistuminen

Ennen vuotta 1906 oli verrattain helppoa päästä Yhdysvaltain kansalaiseksi, vaimolle vielä helpompi. Siitä kun ensimmäiset suomalaiset 1840 luvulla saapuivat Fitchburgiin tämän vuosisadan alkuvuosiin saakka vaatimukset olivat minimi: henkilöltä vaadittiin vain että hän oli asunut USA:ssa kolme vuotta ja todistaja että hän oli hyvämaineinen. Siinä kaikki mitä vaadittiin päästäkseen kansalaiseksi. Vaimo tuli kansalaiseksi automaattisesti. Tosiasia on, että v. 1860 kongressi oli hyväksynyt lain, jonka mukaan Yhdysvaltain teollisuuden edustajilla oli oikeus värvätä työvoimaa Euroopasta ja luonnollisesti he halusivat tehdä helpoksi työläisten kansalaiseksi tulon ja saada heidät vakituiseksi asukkaaksi.

Suomalaiset asuivat omalla alueellaan, eivätkä yrittäneet oppia englantia. Iltakoulu oli aloitettu jo v. 1874 Amerikan talossa - missä Fitchburg Savings pankki sijaitsi ennen uutta rakennusta - mutta suomalaiset pysyivät loitolla. Erään hyvää tarkoittavan tehtailijan taholta suomalaiset kirkot alkoivat järjestää englanninkielien kursseja sunnuntaisin kirkon menon jälkeen. Seurauksena oli että kirkkoon menijät vähenivät joka sunnuntai, loppujen lopuksi kirkko oli tyhjä. Sitten amerikkalaiset naiset yrittivät antaa englanninkielien läksyjä suomalaisten kodeissa, mutta kun he naputtivat oveen aikoen auttaa heitä oppimaan englantia, kukaan ei vastanut. Ovet pysyivät kiinni! Mutta viimein iltakoulu voitti ja suomalaiset alkoivat käydä tunneilla.

Suomalaiset olivat hyvin isänmaallisia, monet aikoiivat palata takaisin kun saisivat koottua kylliksi rahaa, siksi he eivät halunneet tulla Amerikan kansalaisiksi. Koska suomalaisten seuraelämä oli niin monipuolista ja vilkasta he eivät pyrkineet osallistumaan kaupungin yleiseen elämään. Siirtolaiset olivat nuoria, mutta kun he avioituivat ja lapsia syntyi, se antoi heille enemmän syytä pyrkiä lapsiensa synnyinmaan kansalaiseksi, joten alettiin yhä enemmän hakemaan kansalaisoikeuksia.

Työväenliike

Suomalaiset ovat "all right" mutta heissä on paljon "pu-naisia ja radikaaleja," on kommentti joka kuultiin usein. Tämä syytös on samantapainen kuin se minkä äärimmäiset oikeistoainekset tekivät entistä presidentti Eisenhoweria ja Yhdysvaltain ylioikeuden tuomaria sekä monia muita kunnioitettuja maamme johtajia vastaan - että he ovat "kommunisteja", tai sitten: "ehkä he ovat kommunistien vaikutusvallan alaisia." On totta, että suomalaisten, kuten muittenkin kansallisuuksien keskuudessa on ollut ja on kommunisteja ja äärimmäisiä radikaaleja, mutta he eivät olleet määräävässä ase-

Työläisten Luottoyhdistyksen ja Raivaajan toimitalo oikealla.

massa suomalaisten keskuudessa.

Työväenyhdistys Saima kuului varhaisemman historian aikana Amerikan sosialistipuolueeseen. Eugene V. Debs ja Norman Thomas olivat silloin puolueen johtajia. Heitä pidettiin maassamme korkeassa arvossa, huolimatta heidän poliittisista ja yhteiskunnallisista mielipiteistään. Mutta v. 1936 Saima, kuten monet muutkin osastot erosivat sosialistipuolueesta koska vasensiipi pääsi pulakautena puolueessa valtaan ja olivat valmiita työskentelemään kommunistien kanssa. Suomalaiset ovat kommunismin vihollisia, ja niin he perustivat American Suomalaisen Kansanvallan Liiton, jonka periaatteena on puoltaa kansanvaltaa ja vastustaa kommunismia ja myöskin tukea suomalaista kulttuuritoimintaa.

Toukokuun ensimmäistä päivää Vappua Suomessa, kuten kaikkialla Euroopassa ja muualla maailmassa on juhlittu kevään saapumisjuhla. Kun työväenliike Suomessa ja kautta maailman kasvoi ja saavutti yhä tärkeämpää osaa yhteiskunnassa, Vappujuhlaan lisättiin uusi tavoite . . . Työläisten asema ennen tätä vuosisataa ja vielä tämän vuosisadan alussa, ei ollut kahdettiva. Se oli aivan toinen kuin tänäpäivänä. Työväki Suomessa sekä kautta maailman marssi ja nosti äänensä protestiin ja vaati oikeutta. Noustiin lapsityötä vastaan, vaadittiin parempia työoloja, kahdeksan tunnin työpäivää, äänioikeutta naisille j.n.e. Sivumennen so-pii mainita että Amerikan Federation of Laborin presidentti Samuel Gompers, oli se joka esitti, että Vappu käytettäisiin mielenosoitukseen 8 tunnin työpäivän hyväksi.

Kun Työväenyhdistys Saima perustettiin ja liittyi Amerikan työväenliikkeeseen, Vappua juhlittiin Fitchburgissa paraatilla, joka kulki Upper Commonista pitkin Main katua Saiman puistoon. Nostettiin ääni parempien olojen puolesta, vaatimukset joita silloin esitettiin ovat nyt suurelta osalta toteutuneet. Joten Saima näytteli omaa pientä osaansa toisten amerikkalaisten kanssa monien yhteiskunnallisten uudistusten hyväksi joista nautimme tänäpäivänä.

Suomalaiset sanomalehdet Fitchburgissa

Siirtolaiset tulivat uuteen, vieraaseen maahan joka ei ottanut heitä vastaan kovinkaan ystävällisesti . . . tämän lisäksi he eivät ymmärtäneet maan kieltä. Mutta heidän kunnia-keen on mainittava että jokseenkin jokainen heistä osasi lukea ja kirjoittaa. Rippikoulussa he olivat oppineet lukemaan jos eivät olleet saaneet muuta koulutusta. Suomessa tuskin on yhtään lukutaidotonta.

Suomesta tulleet sukulaisten ja ystävien kirjeet ja suomalaiset sanomalehdet pitivät heitä ajan tasalla . . . mutta silloin kesti 4-5 viikkoa kirjeitten ja lehtien tulla yli Atlantin. Oli tarvis pysyä Suomen tapahtumien tasolla ja tietää mitä tapahtui muualla maailmassa ja erikoisesti uudessa kotimaassa. Täyttääkseen tämän tarpeen alkoi syntyä omia sanomalehtiä.

Ensimmäinen Fitchburgissa julkaistu suomenkielinen sanomalehti oli "Totuus" (Truth) jota toimitti Franz Lehtinen. Se ilmestyi v. 1896. Se oli uskonnollinen lehti palvellen kirkkoja. Sitten oli Idän Uutinen, jota toimitti C. W. Lähde, mutta siitä tiedämme hyvin vähän. Lehtien elinikä oli hyvin lyhyt.

Mutta kun suomalainen seuraelämä vilkastui tarvittiin lehteä joka kertoi haalitoiminnasta ja muistakin kuin kirkon menoista ja uskon asioista. V. 1902 Alex Heisson perusti Pohjan Tähten. Pari vuotta lehden perustamisen jälkeen hän otti toimittajaksi Taavi Tainion, Suomen työväenliikkeen esitaistelija. Tainio antoi suurta huomiota sekä Saiman että muilla paikkakunnilla oleville työväenyhdistyksille. Tainio julkaisi toimituskirjoituksia ja artikkeleja jotka suosivat työväenliikettä, joita Heisson ei hyväksynyt. Heisson erotti Tainion joulukuussa 1904. Tämä oli suuri erehdys - Heisson myönsi jälkepäin tehneensä kaksi virhettä, ensimmäinen: ottamalla Tainion toimittajaksi ja toinen eroittamalla hänet.

Pohjan Tähti sulki palstan-sa Saiman toiminnalle, mutta kun kasvava seura tarvitsi sanomalehteä alettiin julkaise-

maan pientä lehteä "Ismiä," mutta se ei tyydyttänyt tarvetta. Seurauksena oli että tam-mik. 31, 1905 perustettiin Raivaaja, jota ensin julkaistiin viikkolehtenä. Raivaajan konttori oli samassa rakennuksessa kuin Pohjan Tähti ja sen latoja käytettiin Raivaajan latomisessa ja lehti painettiin paikallisen englanninkielisen Sentinellin painossa . . . Monet pitivät Raivaajan perustamista "hulluna yrityksenä," kun Pohjan Tähti oli hyvällä pohjalla.

Mutta pikku hiljaa Raivaajan kannatus kasvoi niin että muutaman vuoden kuluttua sitä alettiin julkaisemaan kolme kertaa viikossa ja viimein, v. 1911 päivälehtenä. Se oli päässyt var-malle taloudelliselle pohjalle ja tilajamäärä kasvoi jatkuvasti.

Raivaaja hämmästytti v. 1911 amerikkalaisia ostamalla Fitchburg Athletic Clubin suuren komean rakennuksen Wallace Avenuella, naapurina olivat postikonttori, oikeustalo ja Armory. Tästä lähtien Raivaaja tuli johtavammaksi Amerikan suomalaisten sanomalehdeksi.

Pohjan Tähti kitui ja v. 1926 Raivaaja osti enemmistön sitä kustantavan yhtiön osakkeita ja lopetti lehden elämän. Ne, jotka olivat Pohjan Tähten kannattajia, perustivat Fitchburgin Amerikan Suomalaisen-lehden, v. 1929 mutta se ei elänyt kauan. 1930 toinen yritys oli "Fitchburgin Sanomat" jonka toimitalo oli siinä missä Eagles on nyt. Mutta kolmen vuoden kuluttua, v. 1933, sekin lehti lopetti ilmestymisensä.

Tämä on lyhyesti Amerikan suomalaisten sanomalehtien historia Fitchburgissa. Benjamin Franklin sanoi kerran että hyvä sanomalehti on köyhän miehen yliopisto. Raivaaja on ollut tässä mielessä suomalaisten yliopisto. Sen palstojen kautta he ovat pysyneet aikansa tasolla, ja kun puhuu lukijoitten kanssa, havaitsee että he ovat tietoisia maailman tapahtumista.

On myös muistettava että Suomalaisten siirtolaisten suhtautumisessa uuteen kotimaahan . . . amerikkalaistumiseen . . . ovat suomalaiset Amerikan sanomalehdet olleet suurena apuna.

Urheilu

Suomalaiset ovat hyvin tunnettuja ruumiillisesta kunnostaan ja urheilusaavutuksistaan, olikin luonnollista että urheilusta muodostui osa heidän elämästään täällä Fitchburgissa. Vain lyhyehkön aikaa sen jälkeen kun Saima oli perustettu, perustettiin urheiluseura Reipas. Kun Raivaaja osti entisen Fitchburg Athletic Clubin kiinteistön vuonna 1911 siinä oli valmiina voimistelusalii Reippaan käyttöön.

Miehet, naiset ja lapset ottivat osaa Reippaan voimisteluseuraan ja Raivaajan rakennus oli täynnä toimintaa

Fitchburgin osuuskaupan uusi myymälä Gardnerissa.

Huomattavat saavutukset osuustoiminnan alalla

Fitchburgin suomalaisten historia ei olisi täydellinen ellei siinä ei olisi mainintaa osuuskunnista, joista jokainen tiedämme enemmän tai vähemmän. He ovat luonnollisesti suuriarvoisin kansantaloudellinen tekijä suomalaisten osuudessa Fitchburgin kehitykseen.

The United Co-operative Society of Fitchburg, kuluttajien osuuskunta, perustettiin Fitchburgiin helmikuun 26 p., 1910. Aikaisempia yrityksiä oli myös ollut - ensin meijeri ja myöhemmin kaksi ruokatavaraliikettä. Ne eivät olleet varsin menestyksellisiä. On mielenkiintoista todeta, että kun yksi näistä myymälöistä suljettiin, sen varat jaettiin osakkeenomistajien kesken, näiden joukossa olivat myös Väinö Aallon (nykyinen osuuskaupan liikkeenhoitaja) vanhemmat, heidän osuutensa tässä varojen jaossa oli puoli hevosta. Mutta vuonna 1910 avattiin ruokatavaraliike West Fitchburgiin, suurin osa osuuskunnan jäsenistä oli suomalaisia, jotka työskentelivät sillä alueella sijaitsevilla paperitehtailla. Toisia liikkeitä avattiin pian Main kadulle, Rollstone kadulle ja Elm kadulle, lisäksi leipomo ja meijeri. Yh-

ja intoa monet, monet vuodet, talven, syksyn ja kevään ajan. Kesällä Reippaan aktiivinen toiminta siirtyi Saiman Puistoon, jossa sillä oli käytettävänä kenttä ja uintipaikka.

Reippaan voimistelujoukkueet olivat erikoisesti ansioituneet telinevoimistelussa, sekä hyppy- ja tasapainoliikkeissä. Pääurheilulajit olivat liikunta-voimistelu, kenttäurheilu, uinti ja koripallo. Kilpailuja pidettiin muiden suomalaisten urheiluseurojen kanssa, esim.: Gardnerin "Into," Quincyn "Karhu," Maynardin "Tarmo," New Yorkin "Vesa," jne. Kier-topalkinnot kiersivät voittajalta voittajalle. Reippaan voittamat palkinnot ovat päivätyt 1900 luvun alkupuolella.

Reipas harjoitti monta hyvää koripallon pelaajaa ja kenttä-

teen aikaan osuuskauppa piti täysihoitolaa myymälänsä yläkerrassa Main kadun varrella -- ja osuuskaupan "bakariauto" oli tervetullut ja tuttu näky Fitchburgissa ja sen ympäristössä.

Myöhemmin sitten tulivat autohuoltola, öljynjakelu ja lahjatavarakauppa.

Worker's Credit Union, eli Työläistenluottoyhdistys, perustettiin siihen aikaan kun tässä maassa oli tuskin kuultu puhuttavankaan luottoyhdistyksistä. Se perustettiin koska siihen oli todellinen tarve. John Suominen, Raivaajan silloinen, etevä liikkeenhoitaja, tuli huomamaan, että tällainen luottoyhdistys oli tarpeellinen suomalaisen kansan keskuudessa, koska Raivaajalla oli kädet täynnä suomalaisten pankkiasioiden hoidossa -- Raivaaja sai enemmän rahaa osakkeitaan varten mitä se saattoi edullisesti käyttää. Raivaajan työläisten tapana oli lainata rahaa Raivaajalta. Monet suomalaiset pitivät säästönsä kotonan, koska epäroivät viedä niitä pankkiin kielivaikkeuksien takia. Raivaajassa pidettiin kokous huhtikuun 8 päivä 1914

urheilijaa Fitchburgin korkeakoululle monien vuosien ajan. Olemme luonnollisesti erittäin ylpeitä siitä, että Erkki Koutonen, ensimmäinen fitchburgilainen, joka on koskaan osallistunut Olympialaisiin, oli ja yhä edelleen on Reippaan poikia.

Toinen maailmansota keskeytti Reippaan toiminnan. Sodan jälkeen tehtiin useita yrityksiä toiminnan elvyttämiseksi. Innostusta kuitenkin puuttui ja Raivaaja sulki voimistelusalin vuonna 1950. Klubimme otti sitten Reippaan urheiluosastokseen.

Nykyisin Reippaan toiminta rajoittuu ainoastaan kenttäurheiluun. Kenttäurheilukilpailut, joita pidetään kesäjuhlien yhteydessä Saiman Puistossa kesä- ja heinäkuussa keräävät paljon yleisöä.

ja Workers' Credit Union perustettiin. Nykyään Luottoyhdistyksellä on yli 5,000 jäsentä ja varat yli 11 miljoonaa.

Tämän alueen maanviljelijät olivat jo pitemmän aikaa muodostaneet omia yhdistyksiään ja olivat yhteistyössä keskenään lainaten toisilleen maanviljelysvälineitä ja koneita. Ryhmä suomalaisia mustikanviljelijöitä kokoontui New Ipswichissä, N. H., marraskuussa 1927 ja muodostivat osuuskunnan, jotta voisivat paremmin ja paremalla hyödyllä myydä ja tuottaa marjojaan - tämä oli United Co-operative Farmerin alku. Kolme kuukautta myöhemmin se rekisteröitiin Massachusettsiin, pääpaikkana Fitchburg. Sen toiminta laajeni monille eri aloille, nykyisin U.C.F. toiminta rajoittuu pääasiassa kanan- ja karjanruoan tuottamiseen ja myyntiin sekä kananmunien ostoon ja jakeluun. Sillä on myös autohuoltola Fitchburgissa.

Kaikki kolme osuuskuntaa ovat nyt miljoonan dollarin liikkeitä, yhteinen liikevaihto on yli 15 miljoonaa dollaria vuodessa. Kaikki kolme ovat erillisiä osuuskuntia. Niillä on kuitenkin yhteinen yleissuhteiden komitea, joka toimii Fitchburg Council of Co-operatives nimellä ja jonka tarkoituksena on tehdä osuuskuntien periaatteita ja toimintaa tunnetuksi.

Sulautuminen

Fitchburg on monien vuosien ajan ollut mekka täällä vierailville Suomen hallituksen edustajille, liikemiehille ja tai-

teilijoille. On ollut monta viisasta ja kykenevää johtohenkilöä tässä suomalaisessa yhdyskunnassa, mutta vaikutusvaltaisimpia ovat olleet Oskari Tokoi ja Heikki Puranen, jotka kumpikin kuolivat v. 1963. Mr. Tokoi, Suomen ensimmäinen pääministeri, toimi m.m. Raivaajan toimittajana useita vuosia. Hän oli kaikkien suomalaisten kunnioittama lahjakkaana puhujana ja hyvänä kirjoittajana. Mr. Puranen, joka ensin toimi Raivaajan paikkakunta uutisten toimittajana, myöhemmin Raivaajan liikkeenhoitajana, otti osaa enemmän kuin muut hänen aikalaisistaan toimintaan suomalaisten seurojen ulkopuolellakin. Lähinnä hänen sydäntään oli kuitenkin työ omien heimolaistensa keskuudessa, tästä syystä Suomen hallitus nimitti hänen kunniavarakonsuliksi tänne Fitchburgiin.

Suurin osa varhaisimmista suomalaisista siirtolaisista, jotka tulivat Fitchburgiin, lähti kotimaastaan pakeno olosuhteita. Tänne tultuaan he eivät löytäneet paljoa parempia - mutta täällä oli toivoa ja mahdollisuuksia, jota puuttui Suomessa. Ollen ahkeria, säästäväisiä ja tottuneita kovaan työhön he vähitellen saivat itselleen paremmat olosuhteet, suhteellisen lyhyessä ajassa. Kielen ja usein myös sukulaisuussuhteiden yhteenvetämänä, ja hyvin pian avioliittojenkin, suomalainen yhdyskunta oli hidas sulautumaan. Vasta sen jälkeen kun heidän lapsensa ovat kasvaneet aikuisiksi ja alkaneet työskennellä kotipaikkakuntansa ulkopuolella ja menemällä naimisiin ulkopuolisten kanssa, on todellista sulautumista ollut huomattavissa.

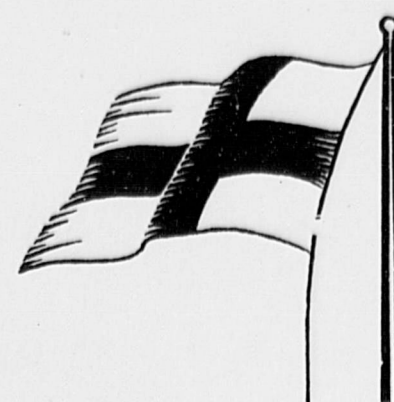
Suomalainen yhdyskunta ei enää ole yhtä eristäytynyt Fitchburgissa. He ottavat osaa kaikenlaiseen kunnalliseen toimintaan ja ovat edustettuna melkein kaikilla elämän aloilla. Toisen ja kolmannen polven suomalaiset ovat sulautumassa yhteiseen "pataan."

Toivomme, että suomalaisten perinteiden vaikutus tulee jatkuvasti tuntumaan tässä yhdyskunnassa ja että tulevat sukupolvet voivat ylpeydellä muistaa suomalaista syntyperäänsä.

Koska suomalaiset ovat olleet osana Fitchburgin kasvussa ja kehityksessä melkein sata vuotta, niin olemme vakuuttettuja, että olemme myös huomattavasti vaikuttaneet Fitchburgin kasvuun.

Co-op Center (osuuskaupan omistama) jossa Osuuskauppa, Saima, Finnish American Club of Saima, Kultaisen Iän Kerho ja monet muut yhdistykset pitävät kokouksiaan ja juhliaan.

**Amerikan Suomalaisen Kansanvallan Liiton
Uuden Englannin alueen 62. vuotuinen**

KESÄJUHLA

Saiman Puistossa - Fitchburg, Mass.

Lauantaina ja Sunnuntaina, Kesäk. 29 ja 30 päivänä

KESÄJUHLATANSSIT SAIMAN PUISTON JUHLASALISSA

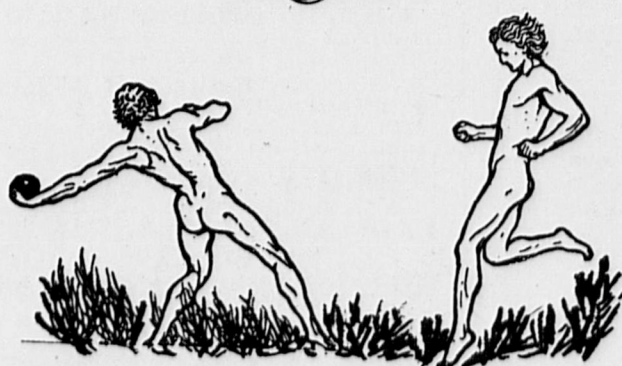
LAUANTAI-ILTANA KESÄKUUN 29 PÄIVÄNÄ

Kello 8 - 11:30

Rudy Nesmanin Orkesteri soittaa
Sisäänpääsy \$1.00

UINTIKILPAILUT - lauantaina, kesäk. 29 p.
klo 2:00 iltap.

KENTTÄURHEILUKILPAILUT

Sunnuntaina kello 10 ap.

Kilpailulajit:
hyppy, heitto ja juoksukilpailut

A. K. HÄMÄLÄINEN
Suomen USA:n lähetystön
ensim. sihteeri

AILI HEIKKINEN

LEMPI IKÄVALKO

SÄVELE SYRJÄLÄ

SUNNUNTAIN

JUHLAOHJELMA

alkaa klo 1:30 ip.

AMERIKAN
KANSALLISLAULU Star Spangled Banner

JUHLAKOMITEAN
TERVEHDYS Sävle Syrjälä

KAUPUNGIN TERVEHDYS . . . William G. Flynn
Fitchburgin pormestari

JUHLARUNO Lempi Ikävalko
Kirj. Frans J. Syrjälä

TERVEHDYKSET
ASKL:n KESÄJUHLIIN nauhoitettuna
Suomen pääministeri Mauno Koivisto
Suomen teollisuusministeri Väinö Leskinen
Suomen Sosiaalidemokraatti puolueen
puheenjohtaja Rafael Paasio

LAULUA Aili Heikkinen
Säestää Roy Helander

TERVEHDYS Edwin Kaarela
Suomen varakonsuli

PUHE A. K. Hämäläinen
Suomen USA:n lähetystön ensim. sihteeri

VIULUSOOLOJA Wesley Ketonen

HANURISOOLOJA Juhani Puutio

VÄLIAIKA

FILMI Suomen tie itsenäisyyteen

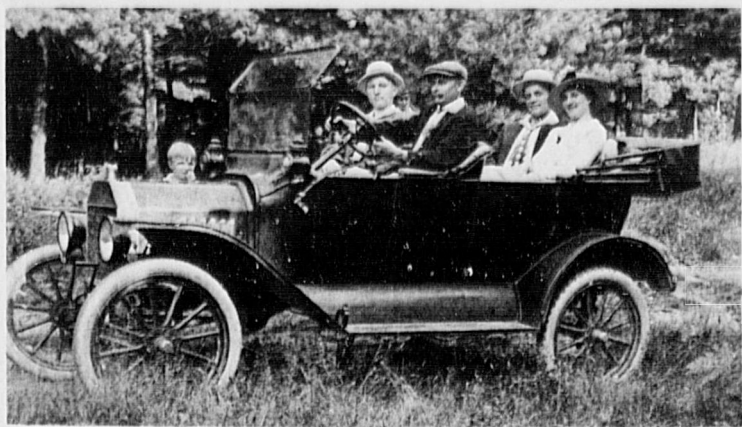

Juhla aletaan kello 10 aamupäivällä. - Esitetään levy musiikkia ja seuraa urheilukilpailut.
Päivällinen tarjoillaan klo 11:30-1:00

Tervetuloa juhlimaan ja tapaamaan tuttavianne!

JUHLATOIMIKUNTA

Kesäjuhlakomitean arkistosta

Komeasti sitä ajettiin kesäjuhlille

"NIKKELINOKKAFORDILLA" ajoivat uljaasti kesäjuhlille Otto Kangas, ajuri, vieressä Otto Hyvärinen, takana Nuutti Ojala ja Mrs. Niskala (Perkiomäki).

Mrs. Gary Brake

VIHITTY

Lauantaina, kesäkuun 15 päivänä vihittiin Washingtonissa, D. C., Naval Academia Chapelissa, Miss Nancy Beth Walnes, eversti Paul Walneksen ja Mrs. Helen Walneksen tytär, ja vaimon Gary Franklin Brake, Mr. ja Mrs. Allen Brakin poika, Miami, Florida. Vihkimisen toimitti Chaplain Vogel.

Morsiamen sisko, Mrs. Eleanor Ruth Henderson, oli "matron of honor." Morsius-tyttöinä olivat, Miss Eloise Jacobs, Richmond, Va., Miss Caroline Copeland, Hampton, Va., Miss Carolyn Prillman, Roanoke, Va. ja Miss Sarah Wright Norfolk, V.

Bestman oli sulhasen veli, Mr. Ronald Brake. Sulhasenkeinä Midshipmen William Webb, Lowell Culp, William Kemp, George Karch, Gary Meyer ja Michael Johnston.

Vihkiäiset pidettiin Washingtonissa, D. C. Naval Academyn upseerien clubilla. Nuori pari tulee asumaan Pensacola, Floridassa jossa sulhasen on meriväen lentokoulussa harjoitellen lentolähtöksi.

Morsian gradueraasi Longwood collegesta Farmville, Virginiassa. Hän on Sigma Kappa social fraternityn jäsen. Sulhasen on Naval Academian, Annapolis, Marylandin graduantti.

Morsiamen vanhemmat ovat nykyään Heidelbergissä, Saksassa, jossa eversti Walnes on Yhdysvaltain armeijan palveluksessa, samoin tyttärensä Eleanorin puoliso, Mrs. Eleanor Henderson teki lentomatkan vanhempiensa kanssa Saksasta häihin Washingtoniin.

Morsiamen isoäiti, Mrs. Hanna Walnes, Teaneck, N. J., osallistui häihin ja vietti kesäilomaa ennen sekä häitten jälkeen Washingtonissa nuoremman poikansa, eversti Urho Walneksen perheessä. Morsiamen isoisä, edesmennyt Alje Walnes, lahjakas näyttelijä ja näytelmien ohjaaja, työskenteli työjohtajana Fox elokuva yhtiöllä New Yorkissa. Perhe on laajasti tunnettu täällä ympäristössä sekä Brooklynissa, N. Y.

Häävieraina olivat myös Beth Page, Long Islandista Mrs. Hanna Walneksen sisko ja hänen puolisonsa, Sylvia ja Kauko Sirviö.

MISS KATHLEEN AIRO, Sadle Brook, N. J. asuvien Gertrude ja Unto Airon tytär ja bogotalaisen Mrs. Saimi Airon pojantytär, sai päästötodistuksen BA arvolla Mercyhurst Collegesta, Erie, Pennsylvania. Pääaineena hänellä oli mattematiikka. Hän sai heti toimen "Program osastosta," Bell Laboratorysta, Holmdell, N. J.

BOGOTALAISTEN Mary ja Allan Kuuselan poika Eric (teaneckilaisen rakennusmestari Verner Kuuselan pojanpoika,) sai päästötodistuksen Bogotan korkeakoulusta. Hän menee syksyllä opiskelemaan Bergen County Community Collegeen, Paramus, jota koulua paraikaa rakennetaan ja jonka odotetaan valmistuvan tänä kesänä.

PITKÄMATKAISIA VIERAITA on Cresskillissa, N. J. Mildred ja Charles Sturmill ja Mrs. Ida Pulkalla vierailivat Mildredin serkku, Mrs. Viena Ranta ja puolisonsa, Chelmsfordissa, Mass., sekä Mr. Rannan sisko, Mrs. O'Brien, Californiasta. He olivat New Yorkissa tervehtimässä äitiään, Mrs. Rantaa, joka oli ollut silmäleikkauksella. (Nuori Mrs. Ranta on Silja ja Matti Pulkan tytär.)

VIERAILIVAT TÄÄLLÄ Ridgewoodissa asuvien Mary ja Carl Kallion tytär ja vävy, Carol ja Louis Stigink Keski-Länneltä, vierailivat lapsineen täällä vanhempiensa luona ja heidän kanssaan osallistuivat Washingtonissa, D. C. Miss Nancy Walneksen häihin.

WASHINGTONISSA, D. C. häissä myös olivat teaneckilaiset Helen ja Louis Combos. Sitä ennen vierailivat Canadasissa jossa Hellenillä oli tilaisuus tavata serkkunaan jotka olivat tulleet Suomesta sinne, joten matka oli mitä nautinto-rikkain.

IKÄVIÄ UUTISIA saapui tänne, että Waldoborossa, Maine, oli kuollut tämän ympäristön entinen asukas, Mrs. Mary Kohonen, (edesmennyt Heikki Kohosen puoliso). Kohoset olivat Bogotan Osaston jäseniä ja Maryn puoliso Heikki toimi Raivaajan asiamiehenä. Keveät mullat Maryn haudalle! Muistamme häntä hyvänä toverina. -L.M.K.

Lasten Oma Aapinen

SITÄ OSTAVAT ISÄT JA ÄIDIT SEKA ISOISAT JA ISOIDIT

Tilaa Sinäkin se lapsellesi. Jos asut Fitchburgissa, käy ostamassa konttoristamme. Siinä on loistavasti värityttyä kuvitus ja lauluja ja runoja.

HINTA \$ 2.00

RAIVAAJAN KIRJAKAUPPA
FITCHBURG, MASS.

Los Angeles, Calif.

Suomalais-amerikkalaisen kauppakamarin vuosikokous

Länsirannikon suomalais-amerikkalaisen kauppakamarin vuosikokous pidettiin toukokuun 24. päivänä 1968 Los Angelesin kauppakamarissa Wiljo H. Kujalan toimissa kokouksen puheenjohtajana.

Herra Kujala luki toimintavuoden 1967-1968 kertomuksen, joka sisälsi ne lukuisat tapahtumat, joihin Kauppakamari osallistui Suomen itsenäisyyden 50. juhluvoden aikana. Näihin tapahtumiin kuului mm. Suomen tasavallan presidentin seuraavien Kauppakamarin jäsenille myöntämien kunniamerkkien jako: varatoimitusjohtaja Toivo Santalahti, Plywood and Door Western Corp., Long Beach, Calif., Suomen Leijonan Ritarikunnan I luokan ritarimerkki; toimitusjohtaja Wiljo H. Kujala, Scandia House Imports, Suomen Leijonan Ritarikunnan ritarimerkki; varatoimitusjohtaja Bert Salonen, Ulkomaanosasto, Security First National Bank, San Diego, Calif., erikoinen "Finlandia"-kunniamerkki. Herra Kujala toi myöskin henkilökohtaisen tervehdyksen Suomen tasavallan presidentiltä, tri Urho Kekkonelta, jonka hän oli tavannut presidentin Tamminiemenkodissa tämän vuoden alussa tekemässä Suomen-matkan yhteydessä.

Kokous hyväksyi yksimielisesti nimitystoimikunnan valitsemat seuraavat jäsenet johtokuntaan: toimitusjohtaja Wiljo H. Kujala, Scandia House Imports, ja toimitusjohtaja Björn Westerlund, Suomen Kaapelitehdas Oy, Helsinki; nämä molemmat valittiin toistamiseen; Arne Arniola, Nordic Inn-ravintolan omistaja, Suomeen palaavan Kauko Inc:n johtajan Arne Nordbergin tilalle; ja Tauno Karttala, Finno Co., eläkkeelle siirtyvän Sun-Maid Raisin Growers of California'n pääjohtajan Carlos Phillips'in tilalle. Kaikki valittiin yksimielisesti kolmeksi vuodeksi. Muut johtokunnan jäsenet ovat: toimitusjohtaja Stig Christensen, Scan Inc. Van Nuys, Calif.; toimitusjohtaja Erkki Partanen, Huhtamäki-Yhtymä Oy, Helsinki; varatoimitusjohtaja C. M. van Vlierden, Bank of America, San Francisco; varatoimitusjohtaja Toivo Santalahti, Plywood and Door Western Corp., Long Beach, Calif.; johtaja Pentti Rosenberg, Finclair; William Zundel, Hanseatic-Vasa Line, Los Angeles; varatoimitusjohtaja Bert Salonen, Ulkomaanosasto, Security First National Bank, San Diego, Calif.; ja toimitusjohtaja Ted Dohl, Pacific Fine Foods and Beverage Shows, Los Angeles.

Vuosikokouksen jälkeen uusi johtokunta piti ensimmäisen kokouksensa valitakseen Kauppakamarin toimihenkilöt. Nämä ovat seuraavat: Wiljo H. Kujala, yksimielisesti uudelleen valittu Kauppakamarin puheenjohtaja; Bert Salonen, valittu ensimmäinen varapuheenjohtaja; Eero Mäkinen (Scandinavian National Travel Office), valittu sihteeri. Muut uudelleen valitut toimihenkilöt ovat: rahastonhoitaja Ted Dohl; toinen varapuheenjohtaja Björn Westerlund; toimitussihteeri, pääkonsuli Veikko O. Huttunen.

Eri komiteoiden puheenjohtajien nimittäminen lykättiin ajankohtaan, jolloin Kauppakamari kokoontuu kesäiloman jälkeen.

Kauppakamarin lounaalla toimi puhujana varatoimitusjohtaja Bert Salonen, Ulkomaanosasto, Security First National Bank, San Diego, Calif. Herra Salosen puheen aiheena oli "Kansainvälinen pankki- ja rahastustoiminta sekä Suomen toimeenpanema markan devalvointi ja tämän vaikutus Suomen vientiin ja tuontiin." Herra Salosen puhe otettiin vastaan suurella mielenkiinnolla.

Ilmoittakaa juhlanne Raivaajassa!

Suora puhelin yhteys maailman suurimpaan

lentoyhtiöön

RAIVAAJAN MATKATOIMISTO

MIELIHYYN AUTTAA TEITÄ MATKANNE JÄRJESTELYSKÄ

48 Wallace Ave., Fitchburg, Mass. Puhelin DI3-3822

Seuramatkoja kaikkialle Yhdysvaltoihin ja Canadaan.

TURNER MOTOR COACH, Inc.

301 ELM STREET

FITCHBURG, MASS.

Puhelin DI 2-0307

TERVEHDYS

JUHLAVIERAILLE!

MOR-GAS, INC.

2 Ashby State Road

Tel. 3-7132

KESÄJUHLAVIERAAT TERVETULOA FITCHBURGIIN!

VEIKKO LAMPILA JEWELER

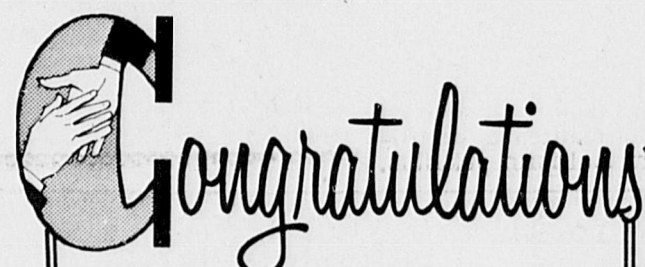
635 MAIN STREET

FITCHBURG, MASS.

Puhelin 3-3202

PALKINTOTAVAROITA JA MITALEJA VOITTAJILLE
TIMANTTEJA — KELLOJA — KORUJA

Hyvää kellojen korjausta!

62ND SUMMER FESTIVAL

We join others in extending congratulations

for the continuation of an annual affair which is looked forward to and enjoyed by thousands of families.

We also invite readers to take advantage of our

COMPLETE BANKING SERVICE

- * Checking Accounts
- * Safe Deposit Boxes
- * Savings Accounts
- * Personal Loans
- * Auto Loans
- * Business Loans

SUMMER STREET

MAIN STREET

BROAD STREET

CLEGHORN SQUARE

SAFETY FUND NATIONAL BANK
Member F.D.I.C.

KESÄJUHLATERVEDYS!

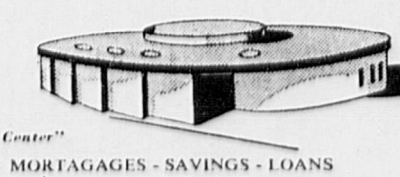
FITCHBURG SAVINGS BANK

Pankki, joka maksaa teille korkoa joka kuukausi 4 3/4% tavallisilta säästötileiltä ja 5% irtisanottavilta tileiltä.

FITCHBURG SAVINGS BANK

COMPLETE FINANCIAL SERVICE

Your Home Loan Center

MORTGAGES - SAVINGS - LOANS LIFE INSURANCE

3 CONVENIENT LOCATIONS

Main Office Corner of Main & Broad Sts.

343-7461

Cleghorn Office in Tom's Food World

342-7574

John Fitch Office in John Fitch Plaza

342-2546

780 Main Street

Fitchburg, Mass.

New York City, N. Y.

NÄINKIN voi matkaa päätyä. Martti H. Raita Osuustalo Varmasta, 828 Gerrad Ave., Bronx, lähti Suomi-Seuran lennon mukana 7 p. kesäk. Suomeen Kangasalle ja kohtasi siellä kuolemansa. Hautaus oli 17 p. kesäk. Kuolinpäivää ei mainita.

Martti Raita oli yksinäinen, ammatiltaan puutyöläinen, syntynyt 1891 ja tullut tähän maahan ennen ensimmäistä maailmansotaa. Hän oli ollut huovontintin pitemmän ajan.

Hän omisti osakehuoneuston Varmassa, oli säännöllinen ja pitkäaikainen Raivaajan lukija.

LYHYEKSI muodostui näyttöjäin lakko, joka kesti ainoastaan kolme päivää. Pormestari Lindsay keskusteli koko illan ja yön klo 6 asti aamulla, ja niin sopimus syntyi näyttelijäin ja kustantajien kesken. Näyttelijäin vaatimus oli 200 dollaria viikko. (Heidän palkkansa oli 130). Mutta uusi sopimus on paljon vähemmän mitä he alkujaan vaativat.

Ensimmäisenä vuonna palkka tulee olemaan 145 dollaria, toisena vuonna 150 ja kolmantena 155, j.n.e.

Kustantaja David Merrick sanoi että teatterilippujen hinnat ovat kohoamaan, niin että kansa se tulee kulut maksamaan. Teatterilippujen hinnat ovat nyt jo aivan liian korkeita. Tavallisen työläisen ei niihin kannata mennä. Täytyy tyytyä T.V:n katselamiseen jos sieltä sattuu joskus joku kunnan näytelmä tulemaan.

PORMESTARI ja Mrs. Lindsay pitivät suuret puutarhajuhlat Gracie Mansionissa Yhdyskantojen kutsuvieraille lähettämällä ja Mrs. A. Goldbergin jäähyväisiksi ja uuden lähettilänsä George Ballin tervetulleisiksi. Hän oli Mrs. Ballin kanssa vastaanotto-jonossa samaten kuin Goldbergit ja YK:n puhtuusihteeri ja Mrs. U. Thant, y.m.

Gracie Mansion laajalle pihamaalle oli pystytetty valtava suuri teltta. Oli eri maiden lippuja ja läsnä oli sitä kansainvälistä väkeä, joka oli puettuna omien maittensa värillisin ja eri mallisin pukuin.

New Yorkin Suom. Luth. Seurakunta

106 E. 86 St. Pappila 304 E. 93 St. Puh. AT 9-7733

Sunnunt. kesäk. 30 p. JUMALANPALV. klo 4:00 ip. past. Saarisuu. Soolo. Tarjoilun antaa Miss Hilda Mylly. ILLAN KOKOUKSEN klo 6:30 ill. johtaa Mrs. Helmi Alexander Heinäkuun jumalanpalvelukset ovat klo 7:00 illalla. Tervetuloa A. H. Saarisuu.

MAINE ADVERTISEMENTS

Hart Schaffner
PUKUJA
SADETAKKEJA
MeGregor
URHEILUASUSTEITA

Arrow PAITOJA
Stetson HATTUJA
Florsheim KENKIÄ

COFFIN'S
MEN'S AND BOYS' CLOTHING
DEPT. MAIN ST. ROCKLAND, ME.

HALL FUNERAL HOME
Aikaisempina
Flanders Funeral Home
Hautaus- ja Ambulanssipalvelu
WALDOBORO, MAINE
Soittokaa 832-5541
yöllä taikka päivällä

24 tunnin AMBULANSSIHUOLTO
Laite Funeral Home, Inc.
ROBERT E. LAITE, President
9 Mountain Street, Camden, Me.
Tel. 236-3365

Newport and Milford, N. H.

Corbett Oil Co., Inc.
Konttori ja liike Belknap Ave.
P.O. Box 329, Newport, N.H.
Winkler Lämmityslaitteita - Mobil-
heat öljyä - Mobilflame Pullokaa-
sua.

Newton-Bartlett
HAUTAUSTOIMISTO
Tel. 863-2113
42 Main St., Newport, N. H.

Chester and Springfield, Vt.

CUMMING'S
HARDWARE CO.
Kaikkia rautakauppa-alan tarvikkeita
radioita - lahjatavaroita ym.
Puh. TR 5-3342 Chester Depot, Vt.

ADAMS FUNERAL
HOME, INC.
CHESTER, VERMONT

Kun muutatte
ilmoittakaa
konttorimme
uusi osoitteenne, please!

MONTANY & MONTANY
Puhelin
TREMONT 5-6559
CHESTER, VT.
Parasta laadussa
Fuel Oil and Kerosene

Hovinlausta ja sen seurauksia pöhlä pöhlä edessä Olinka Berova, tehokkäänsä tälli. Olinka on määrää tervehtiä tavan mukaan kunin-gatar Elisabellä filminä ensi-illan jälkeen Lontoossa.

Tuliko tilaus UUSITTUA

TERVEHDYS

KESÄJUHLAVIERAILLE!

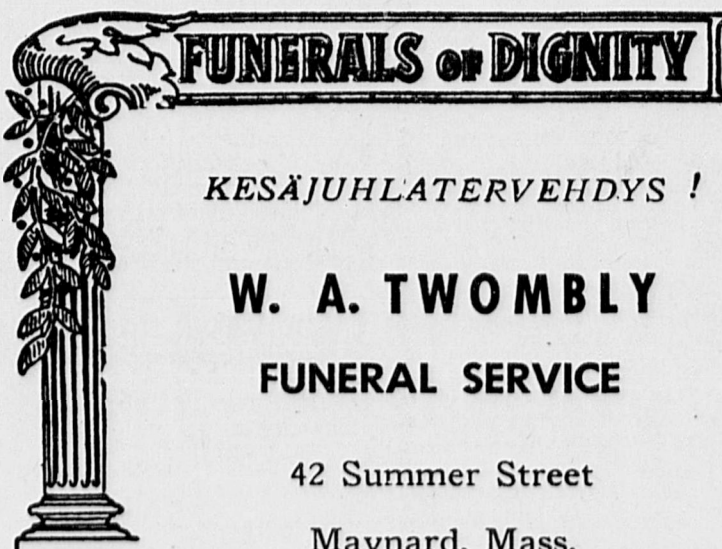
J. C. CAMPBELL PAPER COMPANY

WORCESTER, MASS.

VELIKANGAS

JALKINEKORJAAMO

MAYNARD, MASS.

KESÄJUHLATERVEHDYS!

W. A. TWOMBLY FUNERAL SERVICE

42 Summer Street

Maynard, Mass.

Puhelin: 897-8501

Ambulanssipalvelu

Uusi osa nyt käytössä.

CARL W. HALL
HAUTAUSPALVELUS
533 NO. PARK AVE
WARREN, OHIO - TEL. 4445-4

AMBULANSSIPALVELUS
YÖLLÄ JA PÄIVÄLLÄ
Kaunis ja arvokas palvelus
perheen alettamalla hinnalla

Louis A. Podnar
& Son
HAUTAUSTOIMISTO

Perustettu 1927
AMBULANSSIPALVELU
päivisin ja öisin
3929 Lorain Ave., Cleveland, O.
Puhelin ME1rose 1-3075

Ashtabula, Ohio

A. S. K. LIITON osaston ja naiskerhon kahviolet pidettiin toukok. 19 päivänä Suoma ja John Kosken asunnolla. Tilaisuus onnistui hyvin. Vaikka pyhäamuna satoi kovasti, niin il-tapäiväksi tuli kaunis aurinkoi-nen sää, joka suosi tilaisuutta ja hyvä yleisömäärä saapui ti-laisuuteen.

Näin vietettiin iltpäivä yh-dessä hauskan seurustelun ja pelin merkeissä sekä nautittiin Suoma-emännän ja Anna Jude-nin laittaman tarjottelupöydän an-timista ja hyvästä kahvista.

Lausutiin kauniit kiitokset ti-laisuuden kustantajille, Suoma ja John Koskelle sekä Anna Judenille.

SEURAAVAT naiskerhon ja osaston kahviolet ovat sunnun-taina iltpäivillä, kesäkuun 30 päivänä Westeri Wiljamaan a-sunnolla Heywood Beach R-1. Ottakaa tämä huomioon ja tul-kaa nauttimaan yhdessäolosta ja Kerhon Naisten hyvästä il-tapäiväkahvista.

Tämä onkin kevätkauden toi-mintamme viimeinen tilaisuus. Otetaan parin kuukauden kesä-loma, ja sitten taas syyskuus-sa tavataan kun on levätty ja kesälomalta kotidutettu.

ÄLKÄÄ VAIN missään tapauk-sessa unohtako A.S.K. Liiton O-hion alueen kesäjuhla, jotka pidetään 7 päivänä heinäkuuta Finlandia Haalin kentällä, 615 Plum St., Fairport Harbor, O-hio. Näin Raivaajasta, että juh-liin tulee hyvä ohjelma ja nuo-risojeuran naiset laittaa hy-vän päivällisen. Aterialippuja saa ostaa Ashtabulassa Hel-mi Ericksonilta. Juhlilla näh-dään!

Waukegan, Ill

GLEN H. DAHLBACKA, 610 N. Lewis Ave., Mr. ja Mrs. Toivo M. Dahlbacka poika on kirjoittautunut University of Minnesota, Minneapolis, Minn., aloittaen Assistant Teacher in Post-Graduate Degree program in nuclear and space physics. Dahlbacka sai B.A. arvon fy-siikassa, University of Illinois, Urbana, Illinois.

Nuorempi veli David, joka on Senior WTHS, aikoo seura-ta samaa uraa kuin veli Glenn. Kaikista nuorin tässä perhees-sä on Mari-Jane, WTHS fresh-man, joka tähtää opettajan vir-kaan. Äiti Dahlbacka on mo-nena vuotena kuulunut YWCA'n komitean joka järjestää Inter-national Folk Festivalin joka vuosi West Campus, WTHS kou-lulla. Mr. Dahlbacka vanhempi on rakennustyöläinen.

MR. JA MRS. OLIVER KOK-KISEN tytär, Patricia Kokki-nen on kruunattu "Girl of the Year" lauantaina, t.k. 8 päi-vänä, Waukegan Servicemen's Centerissa pidetyssä vuotui-sessa Military Ball juhlassa, saaden korkeimman kunnia-ar-von, Girl's Service Organiza-tion taholta.

MRS. SELENA TURPPA, 61 v., kuoli Illinois Research Hos-pitalissa t.k.n 10 p. Mrs. Turp-pa oli syntynyt Arthydessä, Minnesota. Hän on ollut Zion, Illinois asukas 27 vuotta, De-Kalb, Ill. viime vuonna. Hän on edesmenneen William Tur-pan vaimo, jolta jäi poika, Ja-mes ja tytär, Mrs. Nancy Lee Kahn, California; kaksi veljeä, Elmer Niemi, Matti Niemi ja sisar, Mrs. Elizabeth Lund-quist, kaikin Minnesotassa, yn-nä yksi lapsenlapsi. Hautaus tapahtui palkalliseen North Shore Garden hautausmaahan. Rev. Herbert Grulke, De-Kalb'in, First Methodist kirkon pastori toimitti papilliset teh-tävät.

MRS. SENJA O. RAHKONEN, 69 v. 4114 N. Levit St., Chi-cago, Illinois, kuoli kotonaan t.k. 13 p. Hän oli syntynyt Äh-täriässä, V.L. Lähinnä jäivät kaipaamaan miehensä Gust, ty-tär, Mrs. Doris Hoffman, Chi-cago; kaksi lastenlasta, ynnä kaksi lastenlastenlasta. Hänen sisarensa, Mrs. Aino Mutka kuoli 1966, myös kesäkuussa, täällä.

Hautaus tapahtui North Shore Garden of Memories hautaus-maahan edesmenneen sisaren haudan lähelle. Hautausaattue lähti St. Mark's Lutheran kir-kosta, Rev. Melvin Hagelberg toimitti viime palveluksen.

SOTAPALVELUKSESSA ole-vat merimehet Great Lakes Training Center-keskuksessa, kuin myös armeijan miehet Fort Sheridanissa valittavat sitä seikkaa, että he eivät voi tuottaa perheitään tänne, koska asunto-jen vuokrat ovat kovin korkeat.

Tällä hetkellä Great La-kes'lla on 200 miestä, jotka eivät voi tuottaa perheitään tän-ne. Toinen joukko, 1,143 miestä asuu epämuikavissa oloissa, yli-hinnoitettuihin asunnoissa. -M.L.

Rexall Drug Store,
702 Washington Street
NORWOOD, MASS.
TEL. 7-2694

KESÄJUHLATERVEHDYS!

The Old Mill

RESTAURANT • COCKTAIL LOUNGE
VILLAGE STORE

Delicious Yankee Food in
a Rustic Setting

just off Route 2 at Route 2A . . . Westminister, Mass.

Best Wishes

Finnish American League for Democracy
for a successful

62nd

SUMMER FESTIVAL

JUNE 29 and 30

SAIMA PARK

Fitchburg, Mass.

NEW ENGLAND COOPERATIVES, INC.

FRAMINGHAM, MASS.

AFFILIATED CO-OP SOCIETIES:

ADAMANT COOPERATIVE, INC.
Adamant, Vt.

ANDOVER CONSUMERS COOPERATIVE, INC.
Andover, Mass.

EASTERN MAINE ELECTRIC COOPERATIVE, INC.
Calais, Me.

WASHINGTON ELECTRIC COOPERATIVE, INC.
East Montpelier, Vt.

UNITED CO-OPERATIVE SOCIETY OF FITCHBURG
Stores and Services in Fitchburg and Gardner

UNITED CO-OPERATIVE FARMERS, INC.
Fitchburg, Mass., Rockland, Me. and Danielson, Conn.

HANOVER CONSUMER COOPERATIVE SOCIETY, INC.
Hanover, N. H.

FARMERS COOPERATIVE TRADING ASSOC.
Hubbardston, Mass.

UNITED CO-OPERATIVE SOCIETY OF MAYNARD
Maynard, Mass.

PUTNEY CONSUMERS COOPERATIVE, INC.
Putney, Vt.

WORKERS COOPERATIVE UNION, INC.
Stafford Springs, Conn.

THE COOPERATIVE CONSUMERS OF NEW HAVEN, INC.
New Haven, Conn.

NATIONAL COOPERATIVE STORE, INC.
West Paris, Me.

LYDON & HAASE COMPANY

NORWOOD, MASS.
215 Fulton St.
Putkityötä ja lämmityslaitoksia
Putkityötarpeita - G.E. sähkö-
tavaraa - Metos kiukaita myy-
dään ja asennetaan.
MYXNTI JA PALVELU
Puhelin: Norwood 7-9719

MAY

Hautaus-toimisto
WINSLOW F. MAY, johtaja
Palvelusta Norwoodille ja
ympäristölle
85 Nichols St., Norwood, Mass.
Puhelin 762-1509

NORWOOD CO-OPERATIVE BANK

24 GUILD STREET NORWOOD, MASS.
EDISTÄKÄÄ SÄÄSTÄVÄISYYTTÄ JA KODIN
OMISTUSMAHDOLLISUUKSIA!
- Perustettu 1889 -
Kolme hyväksi tunnettua säästötapaa sovellettuuna
teidän tarpeisiinne

FITCHBURG

JA YMPÄRISTÖ

Edward R. Leger, 25 v., 36 Middle St., jätti henkin pudotuksen yli 80 jalkaa korkealta Fifth Streetin sillalta Nashua jokeen torstaina n. kello 5:30 iltapäivällä.

Lähitöillä työskennelleet kaksi Fitchburg Gas and Electric Co:n miestä kuolivat joesta kovan molskahduksen. He riensivät katsomaan mitä tapahtui, ja löysivät Legerin kottailaan käsiensä varassa noin viiden jalan päässä rannasta. Mies vieti ambulanssilla Burbankin sairaalaan jossa hänet röntgenkuvatettiin ja myöhemmin ilmoitettiin, että hänen vointinsa on hyvä.

Polisi, joka kuulusteli Legeriä tapahtuman johdosta, sanoi ettei tämä muista tapahtumasta mitään. Putoamiskohdalla joessa on syvästi vetä ja se suojeli Legeriä pahemmilta vammoilta.

Kesäkuun 15 päivään päättyneellä viikolla toimitettiin Fitchburgin ja Leominsterin työnvälitystoimiston kautta työtä 93 henkilöille. Monet näistä työnsaajista olivat opiskelijoita jotka saivat työtä kesän ajaksi 44 Wanoosnouth Roadilla sijaitsevan Youth Training Centerin kautta.

B. F. Brownin JHS:n kunnialistoilla ovat seuraavat suomalaisyntyiset oppilaat:

Erikoiskunnialista - Nancy Rahnasto, Sirkku Eskelinen, Pamela Huse, James Schwartz.

Korkea kunnialista - Deborah Mäki, Lisa Ruosteoja, David Viinikainen, Kauko Aunio, Alla Hietaharju, Gail Sultan.

Kunnialista - Richard Anttila, Anita Lämsä, Donna Lehtinen, Gayle Mäki, Mark Puputti, Deborah Lehtinen, Merit Hanslin, Werner Haimila, Sara Ruosteoja ja Lyn Wuoti.

Avioliittoon vihittiin lauantaina kesäkuun 15 päivänä Miss Yvette J. Cormier ja Alan H. Lahikainen, Mr. ja Mrs. Alpo Lahikaisen poika, 32 Douglas Rd., Gardner.

Laura Koivula, 43 Lunenburg St., loukkaantui lievästi torstailtana kun hänen ohjaimansa auto törmäsi Main ja River katuojen risteyksessä jalkakäytävään reunaan. Burbankin sairaalassa annettun ensiavun jälkeen hän pääsi kotinsa.

Kalevaisten uutisia

Ensi keskiviikkona ovat ensimmäiset kahviolet Kaleva Huvilalla kello 8. Isäntinä ja emäntinä toimivat: M. ja Mrs. Ellis Kosanen, Mr. ja Mrs. Eino Kasari, Sylvia ja Wilma Turunen, Mr. ja Mrs. Raimo Ahti, Mrs. Marita Toropainen ja Walfrid Long.

John Pihlaja huolehtii soittos-
ta.

UUTISILMOITUKSIA

MRS. ANNA LONG, 59 Simonds St., Fitchburg haluaisi saada kaksi suomalaista naista hoitamaan häntä toistaiseksi, joista toisen pitäisi olla hänen luonaan yöt. Lähempia tietoja varten soittakaa DI 3-7754.

5 HUONEEN HUONEISTO vuokrattavana, jossa suihku ja kuuma vesi. Miel. pariskunnalle tai pienelle perheelle. Soittakaa DI 2-3839, 346 Elm St., Fitchburg.

Perustettu 1868
Puh. Diamond 5-4324
SAWYERIN
Hautaus-toimisto
Tunnollinen palvelu
PARKKAUSTILA VARATTU
12 Brook Street, Fitchburg

EUGENE E. NIEMI
61 Main St. Westminster, Mass.
Tel. 874-2312
Suomea puhuva vakuutusasiamies. Hoitaa kaikenlaisia vakuutusasi-
oita. Votite kassaa konttorissani
tai tulen käymään kotonaanne.

DEPOT PACKAGE STORE
Route 2, State Road
WESTMINSTER, MASS.
VAKUUTUS - OLUVIA - VIINEJA
AVOINNA: Maanantai-Torstaihin
klo 10 ap. - klo 11 ill. - Perjantaihin
Lauantaihin klo 10 ap. - klo 11 ill.

Suurenmoinen valikoima
LAHOJA eri maista
K. LAHDE, Juvelikauppa
75 Main St.,
Worcester, Mass.

Kesäjuhlien laulajatar

ASKL:n kesäjuhilla Fitchburgissa ensi lauantaina ja sunnuntaina on monipuolinen ja hyvä ohjelma.

Juhlat aloitetaan jo lauantai-
iltana pidettävillä tansseilla
joiden musiikista huolehtii Rudy
Nesmanin orkesteri.

Sunnuntai aamuna kello 10 al-
kavat Erkki Koutosen johtamat
urheilukilpailut.

Ennen päiväohjelman alkua
tarjoillaan Ida Uskelan ja Aune
Lakson keittämä hyvä liha-
soppa-ateria.

Kello 1:30 iltapäivällä aloi-
tetaan ohjelman suoritus.
Fitchburgin pormestari Wil-
liam G. Flynn tervehtii juhla-
yleisöä kaupungin puolesta.

Raivaajan päätoimittaja Sä-
vele Syrjälä toi Suomen mat-
kalta palatessaan mukanaan
pääministeri Mauno Koiviston,
Suomen Sos.Dem. puolueen pu-
heenjohtaja Rafael Paasion, ja
teollisuusministeri Väinö Les-
kisen ASKL:n juhille lausumat
nauhoitettui tervehdykset, jotka
kuullaan juhlien ohjelmassa.

Kunniavarakonsuli Edwin
Kaarela esittelee juhlayleisöl-
le Yhdysvalloissa olevan Suo-
men lähetystön ensimmäisen
sihteerin, A. K. Hämäläisen,
joka pitää lyhyen puheen.

Suomesta on saapunut jäl-
leen Fitchburgin vanhempiaan
ja sisartaan tervehtimään Ri-
ihmään Tyttöryseon musiikin
lehtori Miss Aili Heikkinen, jo-
ka esittää yksinlaulua. Hän on
syntynyt ja käynyt koulunsa
Fitchburgissa, mutta jatkoi o-

Matematiikan maisteri

Paul R. Niemi

Paul R. Niemi, 11 Caldwell
St., on saanut matematiikan
maisterin arvon Lowell Techno-
logical Institutesta. Kandi-
daattitutkintonsa hän on suorit-
tanut Atlantic Union Colleges-
sa, Lancaster.

Paul R. Niemen vanhemmat
ovat Mrs. Helen M. Niemi,
69 Marshall St., ja Eugene E.
Niemi Sr., Westminster.

V. 1960 Niemi sai päästö-
todistuksen Fitchburgin kor-
keakoulusta. Hän on ollut yh-
den vuoden opettajana ja nyt
opiskellessaan Lowell Techno-
logical Institutessa, hän on toi-
minut myös fysiikan opettajana.

Hän oli nuorukaisena olles-
saan Raivaajassa työssä 10
vuotta. Ensin kantopokkana, sit-
ten postittajana ja myöhemmin
paino-apulaisena.

Paul R. Niemi on avioliitossa
entisen Norma P. Seymorin
kanssa ja perheessä on kolme
lasta.

Sauna-The Finnish Bath by Viherjuuri

\$1.75
Raivaajan kirjakauppa
48 Wallace Avenue
Fitchburg, Mass. 01420

Bosk Hautauskoti

- Kaunis ja parhaiten varustet-
tu hautauskoti, jolla on
oma parkkausalue toimiston
vieressä.
- Sijaitsee keskeisellä paikalla,
johon on helppo päästä autolla
tai bussilla.
- Monenlaisia, eri hintaisia pal-
veluksia, joista jokainen var-
maankin löytää heidän mah-
dolluuksiensa sopivan.
- Kehoitamme teitä vieraille-
maan hautauskotiimme. Tu-
lemme antamaan teille mitä
ystävällisimmän ja viipittä-
vimmän palvelun, kuten ovat
saaneet ne lukuisat henkilöt,
joita meillä on tähän saakka
ollut kunnia palvelulla, heidän
suuren surunsa hetkellä.

85 Blossom St., Fitchburg, Mass.
Puh. 342-3635

R. W. Bickford
INSURANCE AGENCY, INC.
Central St.
Ashburnham, Mass.

LINDQUIST FUNERAL HOME
Stanley W. Otter - Walter L. Lundin
36 Butler St. - Worcester, Mass.
PHONE 8-5794

Musiikin lehtori Aili Heikkinen

pinnoitetaan Suomessa Sibelius-
akatemiassa jonka suoritettua-
an otti musiikin lehtorin toi-
men Riihimäeltä.

Juhlarunon esittää tunnettu
lausuja, toimittaja Lempi Ikä-
valko. Hanurinsoittoa saadaan
kuulla Juhani Puution esittä-
mänä. Hän on n. vuosi sitten
tullut perheineen Suomesta ja
on pari kertaa esiintynyt Ty.
Saiman tilaisuuksissa sekä saa-
nut mainiona soittajana suurta
suosiota.

Wesley Ketonen soittaa viu-
lusoolon ja hänen vaimonsa
Miriam Ketonen säestää pia-
nolla. Ketoset ovat lapsuudesta
asti harrastaneet musiikkia
ja nyt varttuneempina vasta ovat
voineet antaa enemmän aikaa
tälle yhteiselle harrastuksel-
leen. Heidän esityksensä ovat
talviaikana olleet floridalais-
ten yksinokteuta, mutta nyt
saavat pohjoisemmatkin suo-
malaiset kuulla heitä näissä
ASKL:n kesäjuhilla.

Ohjelman jälkeen on Puiston
haalissa vielä elokuvia-esitys
jossa näytetään filmi "Suomen
tie itsenäisyyteen."

Vainionpään veljeksiä asuu kolmessa maassa

Raivaajassa vieraili kym-
menhenkisen Vainionpään su-
ku, joka on sikäli erikoinen,
että siihen kuuluu kolmen vel-
jeksen perheet ja kukin perhe
asuu eri maassa. Nyt tänä ke-
sänä he olivat kokoontuneet yh-
teen ja lähtenyt kahdella au-
tolla kiertomatkalle Canadaan
ja Yhdysvaltoihin.

Kymmenkunta vuotta sitten
veljekset Sakari ja Pauli Vai-
nionpää lähtivät Juvasta Cana-
naan Timminsiin, jossa mo-
lemmat perheenpää olivat
työssä rakennusalalla. Viidettä
vuotta sitten Sakari ja Kerttu
Vainionpää muuttivat tyttärien-
sä Anitan ja Shirleyyn kanssa
Yhdysvaltojen puolelle, alkusi
Fitchburgiin, Mass., ja vuoden
toista kuluttua Sun Valleyhin,
Calif.

Tänä kesänä saapui Timmin-
siin vierailulle Juvassa asuva
kolmas veli Mauri Vainionpää
vaimoineen. Tällöin kokoon-
tuivat veljesten perheet yhteen
ensi kerran moneen vuoteen.
Sakari Vainionpään joukko lähi-
ti ajamaan Californiasta kohti
Timminsiä ja sitten koko suku,
10 henkeä tuli kahdella autolla
Canadian rajan tälle puolelle.
Tämä oli ensimmäinen Yhdys-
valtojen puolella käynti Tim-
minsiin asuvalle Mr. ja Mrs.
Pauli Vainionpääille sekä hei-
dän pojilleen Essalle ja Arille,
kuin myös Suomesta tulleille
Mr. ja Mrs. Mauri Vainion-
pääille.

Panimme Vainionpään vel-
jekset ja heidän vaimonsa heti
tentin ja kyselimme mikämaa
heidän mielestään on paras.
Jokainen oli sitä mieltä, että
juuri hänen kohdalleen on sat-
unut se asuinpaikka, jossa on
paras elää.

Juvassa asuva huonekalu-
myyjä Mauri Vainionpää myö-
si, että Amerikassa, niin Cana-
nadan kuin Yhdysvaltojenkin
puolella, on elintaso korkea ja
työtä sekä hyvinvointia näkyy
riittävästi. Omalta kohdaltaan
hän oli tyytyväinen Suomeen
ja siellä olevaan työhönsä eikä
ole koskaan ajatellutkaan läh-
tää "merta edemmäs kalaan."

Kierrettyään täällä tuttavis-
saan, lähti Vainionpään suku ta-
kaisin Canadaan. Aluksi Sudbu-
ryyn, jossa ollaan serkun häis-
sä ja sitten jatketaan matkaa
Timminsiin, ja erotaan jälleen.
Sakari Vainionpään perhe jat-
kaa pitkä kiertomatkansa ta-
kaisin kotiin Californiaan. Ar-
vioivat että kun perille on pääs-
ty, on auton mittarin kerään-
tynyt ainakin 7000 mailia.

Mr. ja Mrs. Mauri Vainion-
pää lähtevät heinäkuun alussa
takaisin Suomeen.

RAIVAAJA
on sopiva LAHJA omaisille
Suomeen tai tähän maahan!

Lääkemääräyksiä
EINO'S
Phone 632-1760
57 Parker St., Gardner, Mass.

Lahja Fitchburgin kirjastolle. Taiteilija Philip Krackowski, Attleborosta, on tehnyt Mr. ja Mrs. George Wallacea pronssireliefin. Kuvassa veistoksen luovutustilaisuus. Lakimies So-
lomon Rosenbaum äärimmäisenä vasemmalla, luovuttaa työn Wallace kirjastolle. Mrs. ja Mr.
Wallace seisovat työn ääressä, taiteilija äärimmäisenä oikealla. Lakimies Rosenbaum kiitti
Wallacea, jotka ovat omistaneet työnsä ja harrastuksensa yleisen hyvän palvelukseen, josta
uusi kirjastomme on kaunein todistus.

KUOLLEITA

EDWARD NAPPILA, 82 v.,
Worcester Road, Westminster,
kuoli torstai-iltana Ojan lepo-
kodissa Ashburnhamissa. Vai-
mons Edith (Anttila) Nappila
on kuollut aikaisemmin.

Mr. Nappila oli syntynyt E-
räjärven pitäjässä Suomessa
heinäkuun 31 päivänä 1885. Hän
saapui tähän maahan v. 1913
ja asui Westminsterissä yli 50
vuotta.

Ennen eläkkeelle jäämistään
Mr. Nappila työskenteli paperi-
tehdas Weyerhaeuser Mill No. 9
palveluksessa. Hän kuului jä-
senenä Papermaker's Union,
Brooks Mill Sportsman Asso-
ciation ja United Co-op Far-
mersiin.

Lähinnä jäi kaipaamaan ty-
tär, Mrs. Veikko Peltola, West-
minster; kaksi poikaa Ernest
M. Nappila, Westminster, ja
Tauno Nappila, West Palm
Beach, Fla.; seitsemän lasten-
lasta ja useita lastenlastenlap-
sia.

Muistotilaisuus pidettiin sun-
nuntaina Boskin hautausmaas-
sa Fitchburgissa. Hautaus-
toimittajan Woodside hautaus-
maahan Westminsterissä.

JOHN U. SALO, 68 v., 36
Pleasant St., Lunenburg, sai
aikaisiin lauantai aamuna sai-
rauskohtauksen kotonaan. Hän
niettiin Leominsterin sai-
raalaan jossa todettiin hänet
kuolleeksi.

Mr. Salo oli syntynyt Suomes-
sa Tampereen kaupungissa
tammikuun 26 päivänä 1900 e-
demennneiden Wilhelm ja Mat-
hilda Salon poikana. Hän tuli
Fitchburgiin v. 1927 ja muutti
Lunenburgiin v. 1945.

Hän oli työskennellyt eläk-
keelle jäämisenä asti Tiltonin
palveluksessa ja kuului jäsenenä
Leominster Sport Associationiin.

Kaipaamaan jäi vaimo, Mrs.
Helmi M. (Pelin) Salo; poika,
John U. Salo, Lunenburg; sis-
sar, Mrs. Elna Mäki, Tampe-
re; kaksi lastenlasta, Miss Nan-
cy J. Salo ja John L. Salo, mo-
lemmat Lunenburgissa.

Muistotilaisuus oli maanan-
tina Boskin hautausmaastossa.
Hautaus tapahtui North hau-
tausmaalla.

MRS. TYYNE M. (Siren)
LAMPI, 87 v., entinen 217 Me-
chanic St:n asukas, kuoli lauan-
taina iltapäivällä Wright Nur-
sing kodissa.

Hän oli Oscar Lampin leski,
syntynyt Tampereella Suomes-
sa ja asunut Fitchburgissa 23
vuotta.

Mrs. Lampi oli Messiah Luth-
eran kirkon ja Naisten Liiton
jäsen.

Kaipaamaan jäi poika, Henry
Lampi, North Abington, ja sis-
sar, Mrs. Olga Norman, Pom-
fred Denter, Conn.

Muistotilaisuus pidetään kes-
kiyököna kello 1 iltapäivällä
Messiah Lutheran kirkossa. Hau-
taus toimitetaan Forest Hill
hautausmaalla.

Käyntitunnit Boskin hautaus-
toimistossa ovat tiistaina kello
3-4 iltapäivällä ja 7-8:30 illalla.

Worcester, Mass.

GUARANTY BANK & Trust
Co. aikoo ostaa sen maapalan
joka sijaitsee Main kadulla, Elm
ja Maple katuojen välillä. Osto-
hinta tulee olemaan noin
\$850,000. Samaan paikkaan
suunniteltiin ennen matavaa
hotellia, mutta maanomistajat
eivät saaneet siihen kylliksi-
rahaa. Kaupunki aikoo rakentaa
alueen poikki kadun, että auto-
liikenne voi Foster kadulta men-
nä poikki Main kadun, ylös
Maple katuja Elm katuun saak-
ka. Uuden kadun päälle on suun-
neltu suuri vakuutusyhtiön
rakennus.

ENSIMMÄINEN kesäpäivä
viime perjantaina tuntuu aivan
syksyksi. Mittari näytti aamul-
la 50 astetta ja kylmä tuuli
vinkui niin että lisää vaatteita
piti panna päälle. Poutainen päi-
vä se kumminkin oli, ja tuntuu
hyvältä sateen jälkeen.

HUOMAUTUS niille Kultaisen
Iän Kerhon jäsenille jotka eivät
olleet viime kokouksessa. Siel-
lä päätettiin että mennään bus-
silla alueen kesäjuhliin jotka
pidetään Fitchburgissa sunnun-
tina, kesäkuun 30 päivänä. Jä-
senet saavat vapaan kyydin ja
jos on tilaa, otetaan kyytiin ei-
jäseniä, ja heiltä peritään
\$1.00 edestakaisesta kyydistä.
Bussi lähtee Mäylästä kello
9:30 ja pysähtyy Boys Clubin
vieressä Lincoln Sq:lla kello
9:45.

Mrs. Aino Laderman joka on
kerännyt nimiä tähän matkaan,
on perjantaihin asti kesäolmal-
la Capella. Tilapäisesti nimiä
ottaa vastaan Jallu, puhelin
853-8624. Soittakaa ennen kel-
lo 10 aamulla, tai jälkeen kel-
lo 5 iltapäivällä, sillä Jallulla
on vähän hoppua hoitaessaan
koti-, pelto- ja kartanontotia
ja kun ei ole enää kuuliai-
sia lapsia, odotetaan suvun li-
sävstä piakkoon. Nyt on hyvä
tilaisuus mennä juhliin kuule-
maan hyvää ohjelmaa ja tavata
vanhoja tuttavita.

ENSIMMÄINEN työsuopimus
opettajien union ja koulukomi-
tean välillä hyväksyttiin viime
perjantaina. Sopimus kestää
kaksi vuotta siitä ajasta läh-
tien, jolloin keskustelu aloitet-
tiin. Keskustelu kesti 18 kuu-
kautta. Uusi valtion laki pari
vuotta sitten antoi kaupungin
työläisille oikeuden yhtyä
union ja kollektiivisesti hakea
parannuksia union avulla.

VOUUNEN ilotulitusnäytös
heinäkuun 4 päivänä pidetään
lentokentällä. Ennen se pidet-
tiin Green Hill Parkissa, mut-
ta nyt täytyi siirtää pois siel-
tä uuden expresswayn takia.
Lentokenttä on korkein paikka
tällä joten ilotulitus näkyy ym-
päri kaupungin.

NAISTEN hamemuoti näyttää
muuttuvan. Ennen mitattiin ha-
meen pituus polvesta ylöspäin,
nyt mitataan vyötäröstä alas-
päin ja se on paljon lyhyempi.
-Jallu

Ilmoittakaa Raivaajassa

Tunnetun sosialistin
Väinö

Lesken
kirjoittama

ASEVELISOSIALISMISTA
KANSANRINTAMAAN

Hinta \$3.75

(plus 3% m.v. massal.)

RAIVAAJAN KIRJAKAUPPA
BOX 600
FITCHBURG, MASS. 01420

OTTO HÄKKINEN
INSURANCE, INC.
VAKUUTUSASIAMIES
11 Parker St. Gardner, Mass.
63-2-6225
Ashburnham Talbot 7-5290

Smith Funeral Home
PHILIP A. BJURLING,
hautauskoti johtaja
69 Vernon St., Gardner, Mass.
Tel. 632-0377

Worcester, Mass. Lähetysseurakunta

Sunnuntaina, t.k. 30 p. kello
2:30 ip. on naisliiton kokous
saarnaa pastori Keijo Aho.
Central kirkon kappelin sisään-
käynti on Institute Rd:n puolelta.

Lauantaina, heinäk. 6 p. kello
2:30 ip. on jumalanpalvelus jos-
sa saarnaa pastori Keijo Aho.
Central kirkon kappelin sisään-
käynti on Institute Rd:n puolelta.

sattuvaa sanontaa. Vikki Salo
luki vastineita Rutaselle ja
muille siitä puhtaasta Suomen-
kielestä ja lopuksi lausui runon,
Aino Laderman laului "Ilopuu".
Hölkäin keskellä laulusta ja
Lempi Malkakorpi lausui ru-
non Lammien Antille.

SUOMEEN LÄHTIVÄT suo-
malaisin siivon Bostonista per-
jantaina, 21 p. Mrs. Lauri Si-
mes ja pojat Joukko ja Seppo,
sekä Mrs. Isak Rantala ja ty-
tär Mrs. Eeva Hirvi kahden
lapsen kanssa.

HEINÄKUUN 2 päivänä läh-
tee Suomi-seuran lennossa pax-
tonilaiset Pentti Rantala ja Hen-
ry Hirvi ja Worcesterista Eino
Puskala. - Toivomme hauskaa
matkaa!

A. S. K. LIITON kesäjuhlat
ovat kesäkuun 29 - 30 päivinä
Saiman Parkissa Fitchburgis-
sa. Lauantaina tanssitaan ja
pyhänä katsellaan kilpailuja ja
kuunnellaan ohjelmaa. Hyvät
kansalaisemme, tulkaa kaikki
suunnitella juhliin Fitchbur-
giin! -NI

JÄLLEEN SAATAVANA! HOW TO BECOME A CITIZEN OF THE UNITED STATES

(Miten päästä Yhdysvaltain
kansalaiseksi)

HINTA \$1.50
RAIVAAJA PUBLISHING CO.
Box 600
Fitchburg, Mass. 01421

RAJUMYRSKYN HALKI 18 vuotta Stalinin vankina

Jännittävä kertomus venäläisen
lehtimiehen kokemuksista

Hinta \$4.50
(+ 3% m.v. massal.)

RAIVAAJAN KIRJAKAUPPA
BOX 600
FITCHBURG, MASS. 01420

SUOMALAISET ASEVELJET AMERIKASSA

pitävät kokouksen Kaleva-Kodissa,
kesäkuun 30 päivä, kello 7 illalla.

Käsitellään sääntöjen määräämät asiat. Kokouksen päätyttyä
esitetään suomalainen elokuva "Näin toisteli isäsi".
Toivotaan runsasta osanottoa.

KAIKKIEN PITÄISI OTTA LOMA!

Rentoudu, nauti elämästäsi hieman! Ota huoleton,
riemukas loma. Säännölliset säästöt Luottotoydis-
tyksessä auttaa sinä.

- * Korko maksetaan neljännesvuosittain
- * Verovapaat Massan valtion verosta
- * Täysin vakuutetut Massan lain mukaan
- * Ei irtisanomista

5%

KÄY TAPAAMASSA MEITÄ HALPAHINTAISEN
LAINAN JÄRJESTÄMISEKSI LOMAA VARTEN

Käy tapaamassa ystävällisiä virkailijoitamme..

WORKERS' CREDIT UNION
48 Wallace Ave., Fitchburg
Phone 315 5300 or 342-9502

CHAIRTOWN LUMBER CO.
PUUTAVARA, IKKUNOITA, OVIA, RAUTAVARA
SEMENTTIA - KATTOAINETIA
W. Lukala mieliihyvin palvelee teitä
OFF BARTHEL AVE. GARDNER, MASS

ROBILLARD'S PHARMACY
Leo E. Levesque, Pharmacist
104 PARKER ST., GARDNER, MASS. - Puh. 632-5700
Gardnerin johtava APTEEKKI
Lääkemääräyksiä täytetään. - Pätevää koulutuksen soveltamista.
Jäätelö-erikoisuuksia kaikkien tilaisuuksiin.